

Dunărea de Jos

260
noiembrie
2023

consiliul județean galați

● centrul cultural „dunărea de jos”

milă

duel

demnitate

chibzuință

convenție

mărturie

înmărmurire

revista

DUNĂREA DE JOS

EDITOR: CONSILIUL JUDEȚEAN GALAȚI
PREȘEDINTE: *Costel FOTEA*

CENTRUL CULTURAL DUNĂREA DE JOS
MANAGER: *Vali Viorel SANDU*

REDAȚIA:
Redactor șef: *Florina Zaharia*
Redactori: Alina-Simona Dragomir, Laura Dumitrache,
Eduard Mihalcea, Costel Radu.

Responsabilitatea pentru conținutul opiniilor, argumentelor sau părerilor aparține, în exclusivitate, autorilor. Materialele primite, publicate sau nepublicate, nu se înapoiază. Redacția revistei nu împărtășește întotdeauna ideile conținute în textele publicate. Alte detalii despre activitatea Centrului Cultural „Dunărea de Jos” Galați pot fi aflate pe pagina web a instituției (www.ccdj.ro) sau pe pagina de facebook: *Centrul Cultural Dunărea de Jos Galați*. Arhiva parțială a revistei se regăsește pe site-ul instituției. Revista *Dunărea de Jos* este membru APLER (Asociația Publicațiilor Literare și a Editurilor din România).

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Str. Domnească, nr. 61, cod: 800008, tel. 0236418400, fax. 415590,
e-mail: office@ccdj.ro
ISSN: 1583-0225

Revista poate fi procurată de la sediul redacției.
Aceasta poate fi citită integral și gratuit în arhiva sa:
https://www.ccdj.ro/editura_revista.html

O sută zece elevi din mediul rural premiați de Consiliul Județean Galați

110 elevi din mediul rural, premiați cu 1500 de lei fiecare pentru rezultatele foarte bune obținute anul acesta la admiterea la liceu.

„Un moment deosebit astăzi pentru mine și pentru colegii mei din Consiliul Județean Galați. Am avut bucuria de a premia peste 100 de elevi minunați, inteligenți și talentați.

Sunt copii care au absolvit școli din mediul rural, dar care, cu multă muncă, au reușit să intre, cu medii de peste 9, la cele mai bune licee din județul Galați și nu numai.

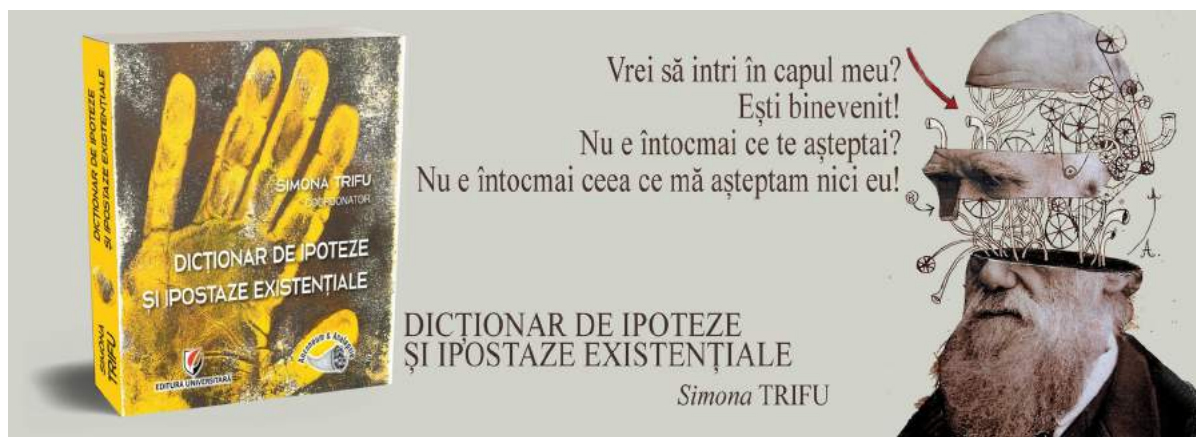
Astfel, i-am premiat pe fiecare cu câte 1500 de lei, pentru că performanța în educație trebuie recompensată și încurajată.

Sunt tare mândru de acești copii minunați și le doresc mult succes în tot ceea ce vor face.

De asemenea, îi felicit pe părinții lor și pe dascălii care i-au îndrumat în școala gimnazială.”

Costel FOTEA
Președintele
Consiliului Județean Galați

„Idea acestei cărți s-a născut în mintea mea mai demult, în urmă cu aproape zece ani, când povestindu-i prietenului meu, doctorul George Carp, cele întâmplate în viața mea profesională și despre cât de ușor este să confecționezi cuiva un „crash” de imagine socială, mă străduiam să găsesc argumente psihiatrice pentru atitudinile și comportamentele făptuitorilor. La pleiada de explicații psihologice, psihodinamice, psihanalitice, la conceptele cu care mă laudam că înțeleg psihopatologia extramurală, George mi-a spus direct: „Asta nu e, mă, nimic din ce zici tu acolo... Asta e ticăloșie curată și-atât!”. Moment în care mi-am dat seama cât de mult psihiatria și psihologia, în calitatea lor de științe, se esențializează în descrierea unor realități, dar se și lasă deturnate în alte vâltoare, chiar și prin apelul la un areal nosologic specific. Și cât de multe din stările umane

sunt definite în esența lor, nu prin concepte, ci prin cuvintele limbii colocviale, ale limbii vorbite, prin fapte pe care le relevă proverbele, maximele, cugetările învățate ca atare în copilărie sau adolescență. Până să vină momentul în care suntem capabili de a le înțelege sensul profund, a trecut o jumătate din viață. Atunci, la remarcă doctorului George Carp, mi-am promis că voi scrie acest Dicționar de termeni care „fințează” în lumea largă, dar care explică experiențe cu care noi, ca specialiști „psi”, ne confruntăm zilnic, însă nu întotdeauna reușim să le descriem atât de bine precum ar face-o literatura.”

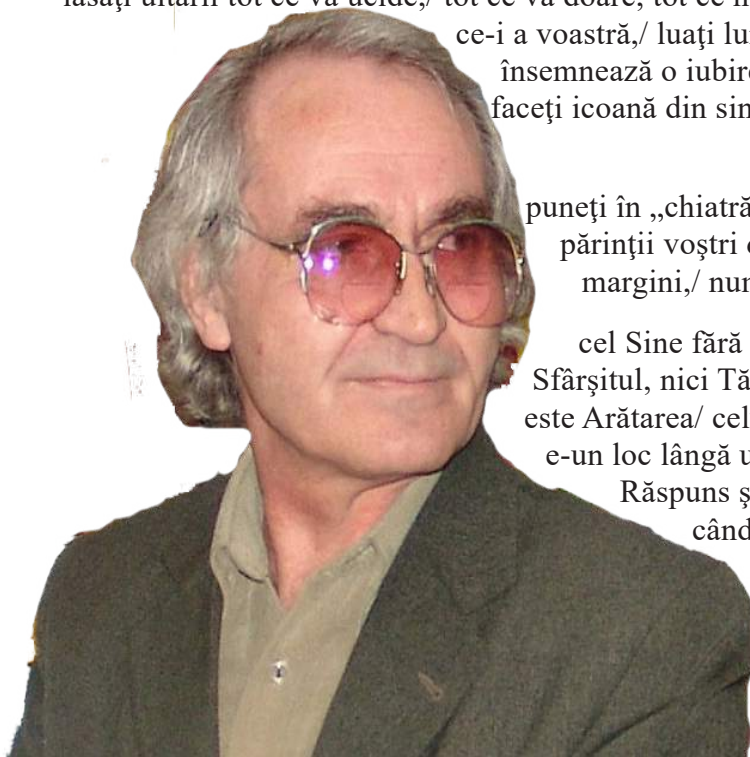
Simona TRIFU

Terapie intensivă - tratat de ospitalitate

Ion ZIMBRU

bine ați venit în ceastă Sferă!/ sau în cest Cub! sau în ce vreți!...vă rog, nu mai fiți triști, și nu mai scoateți lacrimi,/ și nu mai credeți că n-aveți noroc!

lăsați uitării tot ce vă ucide,/ tot ce vă doare, tot ce nu-i la fel! priviți la cer, la steaua ce-i a voastră,/ luați lumină, treceți prin inel, prin ce mai însemnează o iubire,/ pace, sfințire, stimă și respect, faceți icoană din singurătate,/ faceți abstract din orișice concret!

puneți în „chiatră” carul și vă duceți/ - cum au făcut părinții voștri dragi - duceți-vă-ntr-un Sine fără margini,/ numai cu vorbă strașnică-n desagi!

cel Sine fără margini nu e Moartea,/ nu-i nici Sfârșitul, nici Tăcerea nu-i - e-un ROL scris invers, este Arătarea/ celui mai simplu dintre-ai Nimănu, e-un loc lângă un GARD scris de la coadă,/ e un Răspuns și un Eveniment, dar și-un Rămas când dușmănoșii pleacă/ după Castelul cel Zerovalent!

zvârliți degrabă orice ncrâncenare,/ și pizmătareți să nu fiți nicicând, nu dați „onoarea pe rușine”, ziceți/ „precum în cer, așa și pe pământ”!

pe cei ce vor să stea în preajma voastră/ lăsați-i să se-apropie, să vină,
 să vadă și s-audă ce înseamnă/ să n-ai Nimica, dar să faci Lumină,
 lăsați-i să-nconjoare tot Trecutul,/ să nu-și mai de-a Prezentul pe-un argint,
 spuneți-le că Timpul nu există,/ că sunt captivi n-același Labirint,
 că totu-i un cotlon, o păcăleală,/ o farsă și un fals, că e Păcat
 să creadă, să trăiască - în Minciună - / „drept” Subiecte fără Predicat!
 din când în când - când unul nu mai poate,/ când altuia nu-i place - tu rămâi
 Ia fel, fără să-ți pese de triumful/ celor ce „au” Vecia sub călcâi,

celor ce cred că-s „Alfa și Omega”,/ celor ce cred că-s Cheie la Neant,
 celor ce-(și) spun: „suntem stăpâni ai lumii!”/ „jos Eminescu, Heidegger și Kant”!
 ei sunt, de fapt, experți în Amăgeală,/ trântori vopsiți pe garduri și pereți, arhonți umilitori,
 „CRE(Ș)TINI” de „gală”,/ calpi dregători, scârbavnici logofeți, hotărnicii ai Pierzaniei și
 mândri/ c-au pus o Țară Sfântă pe butuci, niște-ngâmfați umpluți cu tocătură,/ libidinoși
 păziți de eunuci - să nu cumva vrun hâtru să le „fure/ creierul mic și sec... de sub cearșaf!
 bine-ați venit în ceastă strictă Sferă!/ haideți acum să ștergem niște praf
 din Ochi și din Urechi și de pe Carte!/- vedeți ce multe Cărți nu s-au citit?!
 vedeți că ignoranța-nseamnă Moarte?!/ vedeți cum bate clopotul la Schit
 și cheamă la Respect, nu la-ndurare,/ nu la Paradă și Cerșetorie! -
 VĂ ROG, LUAȚI ACUM NU(MĂ)UITARE/ ȘI ASCULTAȚI ACEASTĂ SIMFONIE!

Un bilet de tren și o carte de rugăciuni

Demult...ACUM, acolo, în grădină,/ atent la Tot, atent și la Nimic, văz duhul Mamei și
 văz duhul Tatei,/ îngenunchez cu sufletul și zic: văzduhul Mamei și văzduhul Tatei/ - două
 altare vii într-un altar - leagănă psalmi cu aripi și adună/ de scris și de citit, să am habar,
 să mă întorc mai deseori acasă,/ cu tot ce am, cu tot ce n-am avut, cu ochii mari de dor și
 admirare,/ cu trenul care (încă) n-a trecut!

Ei mi-au luat bilet pe toată viața,/ loc rezervat la geam, clasa întâi, să-i văd pe deal, cu sapa
 și lopata,/ cum desenează ultimul „rămâi”, cum desenează pâine pe zăpodii.../ cum sprijină
 biserica din sat, să nu se sfarme ziduri și credință,/ și sfinții să nu cadă în păcat, și cum se
 duc încet (pe) la morminte,/ să știe dacă, unde, ce și cum s-a petrecut și (încă) se petrece/ cu
 mort și praf și pulbere și scrum!

Acum...DEMULT, acolo, în ogradă,/ îngenunchez cu sufletul și zic: dați-mi iertare, dați-mi
 și osândă.../îmi pare mică raza la covrig, și Aria Iubirii mi se pare/ puțină, tristă, searbădă,
 prea-n scurt ca să mai cer lumină de la orbul/ alienat și strigător la surd, și Aria tăcerii se
 Destramă.../ pun Totu-n carte și pun cartea-n plic - mă dor genunchii, mă apasă cerul,/ mă

pregătesc de Marele Nimic!

Acolo...în ogradă și-n grădină/ cu Tot și cu Nimic, demult...ACUM, icoana Mamei și icoana Tatei/ stau singure, la margine de drum: o Mamă purtătoare de iubire/ și-un Tată purtător de biruinți - opinci, casâncă, bertă și pestelcă,/ trudă și lacrimi fără de arginți - aceasta-i băătura părintească:/ lutul din ce-i și lutul din ce-a fost biletul meu înspre copilărie.../în rest: pe dinafară, pe de rost!

Un dus-întors, o arie înaltă:/ punct zero și Sfințit de buni, ne-buni - acesta-i Locul meu de închinare,/ aceasta-i Cartea mea de Rugăciuni!

Odă amantelor fără sfârșit

(cvasi/bulevardier cu propunere decentă)

Amantelor, v-aștept în Centrul cel Im/Posibil al Visării, să mergem spre Ne/Margini, singuri, toți, fără lacrimi și păreri de rău, de bine, de iubire, de mod, de loc, de timp, de vreme - toate acestea-s inutile în spațiul doamnei Nicăieri!

În centrul cel din partea ceea, în centrul cel din partea asta, în centrul celălalt, în altul, în centrul cel de peste Tot, în centrul fără circumstanțe...în Punctul cel mai mic din locul deloc atins de împrejurul cu miază/sud, cu miază/nord !

V-aștept frumos, ca pe Vestale, acum...vă rog să dați năvală, nu vă sfiți, lăsați deoparte gând, suflet, milă și respect! veniți așa, cum sunteți: sfinte, păgâne, slute, elegante ! veniți pe scurtătură...haideți...râzând, plângând...astfel...direct!

Să mergem...Timpul se contractă, dă-n clocotire, intră-n Sine și strigă dinspre disperare: haideți acum, nu mai am timp, mă strâng și mă înalț la ceruri...și plec de tot, cu tot cu Ceruri, și după mine nu rămâne nimic, nimic, nimic...în schimb!

Să mergem...cred că ne așteaptă de mult ne/mulțumita doamnă a celor tandri cu amante, a celor tandre cu amanți, a celor care-și țin Candoarea până-n Principiul fără Capăt, ca pe o Cruce printre laici rotunzi, pătrați, mărunți, giganti!

Să mergem...n-aveți ce mai face n-această scumpă Spurcăciune cu sfinți vopsiți și cu eretici, cu troglodiți și căzături - aici păduchele stă-n frunte, aici s-a pus pe foc Principiul și s-a călcat mereu Porunca: „să nu ucizi” !...și „să nu furi” !

Veniți, eternelor Vestale...de n-ați fi fost într-astă Lume, de n-ați fi fost înalte, drepte, ușoare, grele, simple, lungi - de n-ați fi fost la căpătâiul celor Trimiși pururi să șteargă plânsul, n-ar mai fi fost (vreodată) nici un Acum, nici un Atunci!

Veniți...e ultima secundă...chiar nu vedeți cum se aude și cum se suie hârcâiala cuțitului până la Os ? - V-aștept în Centrul Im/Posibil și Sacru al Nădăjduirii! - haideți să facem - dimpreună ! din nou ! - curat, gratis, frumos!

Nobelul între glorie și uitare?

Gheorghe FELEA

Marele orator latin Marcus Tullius Cicero, în discursul său „Pentru Milo” (IV, 10), a formulat, pentru prima oară, ideea că „Inter arma silent musae” (lat. „Între arme – adică în vreme de război – muzele tac”). Trebuie precizat că, inițial, filosoful roman se referea la legi: „Inter arma silent leges” („În timp de război amuțesc legile”) dar mai cunoscută și mai vehiculată a devenit versiunea cu muzele (ceea ce nu-i de mirare, căci fiind vorba de muze, varianta s-a dovedit mai... inspirată!) Conchidem: semnificația maximei este foarte clară: „Cînd vorbesc armele, tac artele; cînd urlă tunurile, nu mai au cuvînt muzele”.

În titlul articolului am pus un semn de întrebare la finalul dictonului „Inter arma silent musae”, încercînd astfel să dau o tentă dubitativă conjuncturii belicoase de astăzi deși, îndubitabil, la vreme de război, de cînd e lumea lume, zgomotul armelor a acoperit simfonia muzelor. Astăzi, cînd criza economică pare mai amenințătoare chiar decît războiul, muzele nu mai desfată pe pămînteni deveniți captivii internetului și a resetării globaliste.. Tot mai puțini dintre contemporani își potolesc foamea citind o carte. Sau ascultînd muzică. Sau intrînd într-o sală de expoziții unde este cald, este liniște și, mai ales, nu costă nimic. Premiile Nobel 2023 care recompensează eforturile realizate pentru cunoașterea și aprofundarea realizărilor spiritului uman au fost decernate în perioada 2 - 9 octombrie, la Stockholm și Oslo. În acest an, fiecare premiu valorează 11 milioane de coroane suedeze (cca. 986.000 de dolari) și este înmînat împreună cu o diplomă și o medalie de aur, a anunțat Fundația Nobel, care administrează premiile. „Fundația a ales să mărească valoarea premiului pentru că este viabil din punct de vedere financiar să facă acest lucru”. Cînd au fost acordate primele premii Nobel, în 1901, suma premiilor era de 150.782 de coroane pentru fiecare categorie, a precizat Fundația.

Comitetul norvegian a acordat Premiul Nobel pentru Pace 2023 activistei iraniene Narges Mohammadi pentru lupta ei împotriva opresiunii femeilor din Iran și lupta ei pentru

promovarea drepturilor omului și a libertății pentru toți.

Premiul Nobel pentru Literatură 2023 a fost câștigat de scriitorul norvegian Jon Fosse, „pentru piesele și proza sa inovatoare care dau glas celor nespuse”, a anunțat Academia Regală Suedeză de Științe.

Premiul Nobel pentru Chimie 2023 a fost primit de chimiștii americani Moungi G. Bawendi, Louis E. Brus și de fizicianul rus Alexei I. Ekimov, „pentru descoperirea și sinteza punctelor cuantice”. Numele lor au fost dezvăluite înainte de anunț de Academia Regală Suedeză de Științe, într-un mail trimis către două publicații suedeze, incident pe care Academia l-a catalogat ca fiind „o greșeală”.

Premiul Nobel pentru Fizică 2023 a fost acordat cercetătorilor Pierre Agostini, Ferenc Krausz și Anne LHuillier „pentru metode experimentale care generează impulsuri de lumină de attosecunde pentru studiul dinamicii electronilor în materie”, a anunțat Comitetul Nobel.

Premiul Nobel pentru Medicină 2023 a fost acordat cercetătorilor Katalin Kariko și Drew Weissman ale căror descoperiri „despre modificările bazei de nucleotide care au permis dezvoltarea unor vaccinuri cu ARN mesager eficiente împotriva COVID-19”, a anunțat Comitetul Nobel.

Premiul Nobel pentru economie a fost acordat profesoarei de la Universitatea Harvard, Claudia Goldin, în vârstă de 77 de ani, specialistă în piața muncii și în istorie economică. Juriul premiului Nobel a salutat cercetările laureatei care au contribuit la înțelegerea locului femeilor pe piața muncii

Câștigarea Premiului Nobel este cea mai mare realizare profesională pentru un om de știință. Onoarea este atât de mare,

încât un laureat al premiului Nobel poate avea impresia că ideile și judecățile sale nu ar trebui să mai fie niciodată puse la îndoială. Acest statut distant, împreună cu presiunea faimei, îi poate determina pe laureații Nobel să își petreacă ultimii ani de viață urmărind idei imposibile, pseudoștiințifice sau de-a dreptul nebunești, potrivit Big Think. Poți să fi extrem de inteligent, poți să fi și geniu și totuși să cazi în brațele seducătoare ale pseudoștiinței. Cele mai dramatice exemple, cred eu, ne sunt oferite de către laureații premiilor Nobel. Conform Dicționarului scepticului (The Skeptic's Dictionary), boala Nobel este: ”o suferință a unor laureați ai Premiului Nobel, care îi determină să îmbrățișeze idei ciudate sau nefondate științific, de obicei mai târziu în viață”.

Din punct de vedere profesional, un laureat al premiului Nobel în fizică, chimie sau medicină își poate petrece restul carierei oriunde dorește, studiind orice dorește. Laureații devin purtători de cuvânt pentru domeniile lor sau pot conduce institute sau agenții guvernamentale.

Acest statut are și unele dezavantaje. Laureaților li se cere deseori să comenteze lucruri care se află cu mult în afara domeniului lor de expertiză. Acest lucru poate fi plin de pericole, în special dacă subiectul implică ceva de interes public larg, cum ar fi politica sau religia – sau extraterestrii. Deși nu a fost laureat al Premiului Nobel, Stephen Hawking s-a aflat în mod regulat în astfel de situații – și a spus adesea lucruri incredibile de stupide.

Există, de asemenea, și capcane profesionale. În timp ce cei mai mulți oameni de știință de succes abordează probleme ușor de rezolvat, un laureat al premiului Nobel are adesea dificultăți în a se concentra pe altceva decât pe cele mai mari provocări. Albert Einstein a făcut atât de multe descoperiri cutremurătoare, încât ar fi putut câștiga încă patru premii Nobel;

în schimb, și-a petrecut ultimii ani urmărind zadarnic marile teorii unificatoare ale tuturor lucrurilor. De asemenea, Steven Weinberg, un alt gigant în domeniu, a petrecut zeci de ani împotmolit în teoria corzilor, alergând după propria sa „teorie finală”. Câștigătorul premiului Nobel, Richard Hamming, a descris această obstinație astfel: „Acum ei nu mai pot lucra decât la marile probleme”.

Însă marile probleme duc la apariția a ceea ce se numește „boala Nobel”, un termen ironic care descrie orgoliul și încrederea nejustificată în sine, care vine adesea odată cu câștigarea unui premiu Nobel. Aș putea să aduc și alte exemple, dar mă opresc aici. Vreau doar să amintesc ceea ce spunea Carl Sagan: „în știință, nu există autorități; există cel mult experți”. Nici măcar premianții Nobel nu trebuie creditați doar pe baza afirmațiilor verbale, ei sunt datori să devină credibili prin dovezile pe care le aduc. Uneori excentricitatea însoțește strălucirea. Atunci când se adaugă și presiunea faimei, acest lucru îi poate împinge pe unii laureați Nobel să-și stabilească obiective funambulești. Evident; în aceste situații, boala este un efect secundar al măreției.

De fapt am încercat să sugerez acest aspect prin partea a doua a titlului articolului: Nobelul între măreție și uitare. Raportându-se metaforic la acest subiect, Salvatore Quasimodo, deținătorul premiului Nobel pentru literatură din 1959, avertiza că „Fiecare se află singur la sânul pământului, Străpuns de o rază de soare, Și de-ndată e seară seară”. Am invocat pe Quasimodo pentru a dezvălui un aspect mai puțin cunoscut, privind candidatura lui Tudor Arghezi la dobândirea Premiului Nobel pentru literatură.

Dacă în țară, datorită conjuncturii politice, atât în perioada pre- cât și în cea postbelică scriitorul și publicistul Tudor Arghezi a trecut și prin perioade, eufemistic

spus, mai puțin faste, în Italia, poeziile lui au avut succes, deși au suportat greu dificultățile traducerii în italiană.. Opera lui și-a avut din capul locului admiratori străini entuziaști, buni cunoscători ai limbii române, care au încercat prin studii, articole și prin traduceri (mai degrabă literale decât literare) să o facă familiară publicului italian. Când, în 1966, autoritățile române, ieșite cu greu din păgubosul proletcultism, au vrut, nu numai să renunțe la ridicola autarhie culturală, ci chiar să-și facă un titlu de glorie prin artiștii țării, au mizat pe poezia lui Tudor Arghezi, care merita, poate mai mult decât alții, premiul Nobel. Pentru aceasta, Ministerul de Externe a avut misiunea de a găsi peste graniță traducători – vorbitori nativi de notorietate – și totodată personalități care să facă lobby pentru bardul român. A fost abordat proaspătul laureat Nobel, Salvatore Quasimodo. Alegerea poetului sicilian ca tălmăcitor din română a fost din multe puncte de vedere neinspirată; în primul rând deoarece, structural, prin fibra lor poetică, Nobelizatul și scriitorul din Mărțișor erau la antipozi.

Cert este că, în totală necunoaștere a limbii române, Quasimodo și-a asumat riscul de a-și pune celebru nume pe o selecție făcută de români, mai ales că, între timp, specialiști de prestigiu, care apreciau opera argheziană (Angelo Monteverdi, Alf Lombard, Sorensen, Gossen, Rosa Del Conte) susțineau public candidatura bardului nostru la râvnita încununare de la Stochkolm. Totul părea pornit pe calea cea bună, numele lui Arghezi nefiind, cel puțin în Italia, total necunoscut: istoriile literare în circulație (ale lui Ramiro Ortiz, Bazil Munteanu, Gino Lupi, George Caragață) îi acordaseră spațiul convenit iar la diferite intervale de timp văzuseră lumina tiparului mai multe studii, articole și traduceri din original de Umberto Cianciolo, Marcello Camilucci, Mircea Popescu, P. Ciureanu, Petre Iroaie, Ioan Gutia sau Pasquale

Buonincontro.

Astăzi, grație alinătorului timp, celor care reiau cu mai puțin patos chestiunea, nu le rămâne decât să se întrebe împreună cu Perpessicius dacă „insuccesul aventuros al versiunii Quasimodo” nu a avut un rol hotărâtor „în deciziunea juriului suedez de a nu acorda lui Tudor Arghezi, pe care alți învățați și poeți europeni l-au sprijinit cu fermitate și căldură, premiul Nobel pe anul 1966.

Revenind la avertismentul lui „Inter arma silent musae”, trebuie să recunoaștem că Premiile Nobel au fost inițiate de savantul și omul de afaceri suedez Alfred Nobel (1833 – 1896), inventatorul dinamitei și deținătorul a nu mai puțin de 355 de brevete de invenții, care, în testamentul său, a precizat că fondurile averii sale să fie oferite în fiecare an „sub formă de premii celor care, în anul precedent, au adus cele mai mari servicii umanității”. Originea deciziei lui Alfred Nobel pornește de la un fapt real: În 1888, la Cannes, un ziar francez titra: „Le marchand de la mort est mort” („Negustorul de moarte a murit”). Nobel s-a stins din viață. Alfred, pe care presa locală îl confundase cu răposatul (fratele său Ludvig), văzând titlul nu i-a picat bine. După o copilărie îndestulată în Sankt Petersburg, unde tatăl său avea o fabrică prosperă, după călătoriile la Paris și în Statele Unite, după ce inventase detonatorul potrivit pentru nitroglicerină și apoi, în 1867, dinamita, devenise celebru în toată lumea. Datorită lui se tăiau tuneluri în stâncă, se decupau canale, se croiau căi ferate și autostrăzi. Din cauza lui... războaiele secerau mai multe vieți, semănau mai multă cruzime, împroșcau mai multă durere, infirmitate, suferință. De aici, titlul ziarului francez.

Marcat de această întâmplare, atunci când într-adevăr i-a sunat lui însuși ceasul, în 10 decembrie 1896, deși înființase 90

de fabrici de explozibile și muniție în lume, a ținut ca moștenirea lui să fie una pozitivă, iar amintirea lui – păstrată altfel decât ca a unui „negustor de moarte”. Și-a scris singur testamentul, în literă clară și cu dispozițiuni neambigue: lăsând 214 milioane de dolari pentru a se înființa o fundație care să administreze acordarea a cinci premii, anual, „celor care, în anul precedent, vor fi adus cele mai mari beneficii omenirii”. Academia Regală de Științe din Suedia avea să stabilească premiile pentru fizică și chimie, Institutul Karolinska din Stockholm – pentru fiziologie/medicină, Academia Suedeză – pentru literatură, iar un comitet selectat de organul legislativ suprem (Storting) din Norvegia – pentru pace.

Printr-o interesantă întorsătură a destinului, cel care inventase dinamita avea să își asocieze numele cu cea mai înaltă onoare prin care umanitatea îi cinstește pe cei care s-au pus în slujba vieții. Din 1901, Premiile Nobel se acordă personalităților din lumea întreagă, pentru rezultate remarcabile în domenii precum: medicină, chimie, fizică, literatură sau științe sociale. Totul a început în 27 noiembrie 1895, când Alfred Nobel a decis, în testamentul său, să dedice o bună parte din avere acordării înalțelor distincții. Și asta din cauza unei erori jurnalistice!

Dacă istoria ar fi mers altfel, acest premiu ar fi putut să nu se fi născut niciodată. Suma Nobel s-a dovedit a fi atât de mare încât rudele nu au putut să se împace cu pierderea acesteia. După moartea inventatorului, a început un litigiu, în care s-a încercat contestarea testamentului. Nobel deținea un conac la Nisa și o casă la Paris, laboratoare în Rusia, Finlanda, Italia, Germania și Anglia, multe ateliere și fabrici. Toți moștenitorii au vrut să se împartă între ei. Cu toate acestea, Stortingul a decis să recunoască voința defunctului.. Avocații au vândut proprietatea, iar rudele au primit suma

de două milioane de coroane.. În continuare, vom prezenta câteva elemente inedite legate de decernarea Premiilor Nobel, de-a lungul anilor. În primul rând, un aspect mai puțin cunoscut, este acela că în afara laureaților, numele tuturor candidaților sunt dezvăluite abia după 50 de ani, socotind din anul în care ei au fost nominalizați, conform regulilor impuse de Alfred Nobel. Această regulă a făcut să se afle că Stalin, spre exemplu, a candidat la Premiul pentru Pace, iar Gandhi nu a primit niciodată această distincție, deși a fost nominalizat de cinci ori. De asemenea în anul 1939, Adolf Hitler a fost nominalizat pentru Premiul Nobel pentru Pace de către un parlamentar suedez, propunere retrasă ulterior. De asemenea, conform aceleiași reguli de 50 de ani, s-a aflat că Thomas Edison și Nikola Tesla au fost menționați ca potențiali câștigători în anul 1915, dar din pricina animozităților dintre ei, niciunul nu a mai primit distincția.

Cel mai în vârstă laureat Nobel este americanul de origine rusă Leonid Hurwicz, care a primit la vârsta de 90 de ani, în 2007, premiul pentru economie, iar romanciera britanică Doris Lessing, a fost în 2007, la 87 de ani, cea mai în vârstă laureată a unui premiu Nobel, primindu-l pe cel pentru literatură. Interesant este că Doris Lessing a catalogat primirea acestui premiu drept „o catastrofă”, deoarece din cauza lui nu a mai avut timp să scrie. Cel mai tânăr laureat al Premiului Nobel este britanicul Lawrence Bragg, care la vârsta de 25 de ani a primit, în anul 1915, premiul pentru fizică – pe care l-a împărțit cu tatăl său William, iar cea mai tânără laureată este pakistaneza Malala Yousafzai, care a primit chiar anul trecut, pe 10 decembrie, Premiul Nobel pentru Pace, la vârsta de 17 ani. Un fapt interesant de menționat este că iubita lui Alfred Nobel, contesa austriacă Bertha Kinsky, despre care am amintit în rândurile precedente, devenită prin căsătorie baroneasa Bertha Sophie Felicita von Suttner, cea care se

bănuiește că a fost sursa de inspirație pentru ideea acordării premiilor, este prima femeie care a câștigat Premiul Nobel pentru pace în anul 1905.

Conform statisticilor, pe domenii, există ramuri care obțin cu predilecție distincții Nobel: astfel, cei mai mulți laureați Nobel pentru literatură scriu proză, domeniul particulelor dă cei mai mulți laureați în fizică, premiul pentru chimie este obținut de cei care activează în domeniul biochimiei, geneticienii au mai multe șanse la Premiul Nobel pentru medicină, iar specialiștii în macroeconomie au obținut cele mai multe titluri Nobel pentru Economie.

Există în istoria Premiilor Nobel și câștigători care au refuzat, într-un fel sau altul, să onoreze primirea trofeelor. Adolf Hitler a interzis unui număr de trei laureați germani să primească premiul, fiind vorba, în ordine, de Richard Kuhn – laureat pentru chimie, în anul 1938, Adolf Butenandt – de asemenea, laureat pentru chimie, în 1939 și Gerhard Domagk – premiul pentru medicină în anul 1939. La rândul lor, autoritățile sovietice l-au constrâns pe Boris Pasternak să refuze Premiul Nobel pentru literatură obținut în anul 1958. În anul 1964, francezul Jean-Paul Sartre a refuzat Premiul Nobel pentru literatură, iar în anul 1973, premierul vietnamez Le Duc Tho a refuzat să împartă Premiul Nobel pentru pace, cu secretarul de stat american Henry Kissinger.

Trei laureați ai Premiului Nobel pentru Pace se aflau în detenție în momentul în care au fost anunțate premiile: în anul 1935 – jurnalistul german Carl von Ossietzky, în anul 1991 – activista birmaneză Aung San Suu Kyi, care abia în iunie 2012 a putut să își prezinte la Oslo discursul de acceptare a premiului Nobel, la peste 20 de ani după atribuire și în anul 2010 – dizidentul chinez Liu Xiaobo. Familia cu cei mai

mulți laureați ai Premiilor Nobel este cea a francezilor Curie: în anul 1903, soții Pierre și Marie Curie (prima femeie premiată) au primit Nobelul pentru fizică, în 1911, Marie Curie a fost din nou laureată, de data aceasta pentru chimie – devenind singura femeie dublă câștigătoare a Nobelului, apoi în anul 1935, fiica ei Irène Juliot-Curie și soțul ei Frédéric Juliot au primit premiul Nobel pentru chimie, iar Henry Richardson Labouisse, soțul sorei mai mici a lui Irène, Eve Curie, a primit, ca director al UNICEF, premiul Nobel pentru pace în anul 1965.

Linus Pauling este singura persoană din lume care a fost premiată de două ori cu Premiul Nobel, pe care nu l-a împărțit cu nimeni – este vorba de Nobel-ul pentru chimie în 1954 și de Premiul Nobel pentru pace în 1962. Dintre organizații, cele mai multe premii Nobel – toate pentru pace – le-a obținut organizația Crucea Roșie Internațională, în anii 1917, 1944 și 1963. Statele Unite sunt cea mai mare țară câștigătoare a premiului Nobel, cu un total de 368 de laureați.. Majoritatea acestor premii au fost obținute din acordarea Premiului Nobel pentru Fizică. Se crede că accesul la tehnologia de îmbunătățire a dus la această realizare în SUA. De fapt, singura categorie de premii Nobel în care țara nord-americană nu conduce este Premiul Nobel pentru literatură. Franța are cel mai mare număr de deținători ai Premiului Nobel pentru literatură, cu 16 laureați.

Premiul Nobel pentru Pace este cel mai râvnit premiu atât pentru persoane fizice, cât și pentru organizații. De asemenea, are o reputație de a furniza cele mai mari surprize în cadrul evenimentului anual. În primii ani până la cel de-al doilea război mondial, Premiul Nobel pentru Pace a fost acordat întotdeauna mediatorilor diplomați și activiștilor anti-război. Cu toate acestea, odată cu evoluția secolului XX, tipul de

nominalizați și laureați s-a diversificat. Un exemplu de distinct laureat al păcii Nobel este Muhammad Yunus din Bangladesh. El consideră că împuternicirea economică a femeilor din mediul rural va contribui la eliminarea sărăciei cu care se confruntă țara sa.

Poate că cel mai faimos laureat al Premiului Nobel pentru Pace a fost Nelson Mandela, primul președinte al Africii de Sud post-apartheid. El a primit împreună premiul 1993 Peace cu Frederik de Klerk pentru eforturile lor de a pune capăt apartheidului în Africa de Sud. Eforturile anti-apartheid din Africa de Sud au condus la acordarea premiului reverendului Desmond Tutu în 1984.

În ceea ce privește câștigătorii premiului Nobel după țară primele 10 locuri sunt ocupate în ordine de:

- 1). Statele Unite 368;
- 2). Regatul Unit 132;
- 3). Germania 107;
- 4). Franța 62;
- 5). Suedia 30;
- 6). Elveția 26;
- 7). Japonia 26;
- 8). Canada 23;
- 9). Rusia 23;
- 10.) Austria
- 21). România ocupă locul 28 cu 4 laureați Nobel.

George E. Palade a primit Premiul Nobel pentru medicină pentru descoperirea microscopiei fluorescente, în 1986, Premiul Nobel pentru pace a fost decernat lui Elie Wiesel, în anul 2009, Nobel-ul pentru literatură a revenit Hertei Müller și în fine, Premiul Nobel pentru chimie a revenit lui Stefan W. Hell.

Splendori și minuni plutitoare

Octavian MIHALCEA

Eon (Editura Brumar, Timișoara, 2023), antologia poetică pe care ne-o propune Nicolae Silade, abundă în rostiri parabolice acoperind un orizont ideatic în perpetuă expansiune, accentuări ale unei sensibilități fluide. Evanescența ia valori apodictice. Ritmul enigmei aduce aproape fascinația. Abordările imnice dau senzația că s-ar putea metamorfoza în orice moment.

Tehnica identificării cu flacăra lumânării conduce spre un tip de onirism plin de virtute. Neîncetat, se nasc întrebări situate parcă în siajul Păsării Phoenix. Hieratismul nedisimulat însoțește prin labirint sufletul poetic.

Semnele redempțiunii sunt vădite: un veac de frumusețe re trăiesc acum/ în clipa asta singura care nu trece/ rug nestins// în preajmă ard cuvintele sfințite/ și stele de din stele se aprind/ și cu tristeți ușoare îmi mângâie fruntea// mereu sihastru ascultând/ doar foșnetul zefirului printre frunzare/ și până dincolo de vis privind// văd fericirea și o spun:/ e adevărul viu și vie în lăuntrul său minunea/ iubirea ce-a salvat de la pieire lumi.

Propensiunea către lumină este o adevărată profesiune de credință. Vederea clară consonează cu elementele taumaturgiei, cu neschimbătoarele date naturale. Atunci când întrebările nu au parte de răspunsuri, situarea omului aparține unei atmosfere alchimizante.

Privirea lui Nicolae Silade e fixată la nivel esențial asupra complexității condiției umane. Itinerariile existenței ne sunt vegheate neabătut de atotziditoare elanuri transcendente. Inițierea întru strălucire conduce la îmbogățiri interioare. Paradisul ar putea fi un tărâm cu minuni plutitoare. Astfel, calea către sine va trece printre coloane acvatice arborescente.

Starea poetică presupune adorația fără rest a celor superioare: am rostit îndelung al tău nume/ și cu strigăt sălbatic am chemat aurora/ s-a ivit cel dintâi însemn luminos/ iar noaptea a prins să-și ridice/ întunecatele văluri de peste sufletul meu// doamne/ cum în puterea

luminii stau toate/ în puterea cuvântului/ și cântecul/ o divin este cântecul/ minunatelor tale făpturi// am așezat totul sub numele tău/ și-am băut însetat din apa ta vie/ însăilând vechi cuvinte/ pentru o liniște nouă/ străjuind credincios pacea turmelor tale// și a fost ca un vis nemaivisat vreodată/ și am fost însumi eu însumi eu visătorul/ singur pe stânci/ față în față/ cu veșnicia/ în taina preasfântă a revărsatului zorilor.

Nu de puține ori, reamintirea are virtuți cathartice. Simțim cum ne învăluie ample profunzimi meditative, împreună cu mutabile aspectări selenare. Statura Demiurgului influențează toate vibrațiile poeziei lui Nicolae Silade.

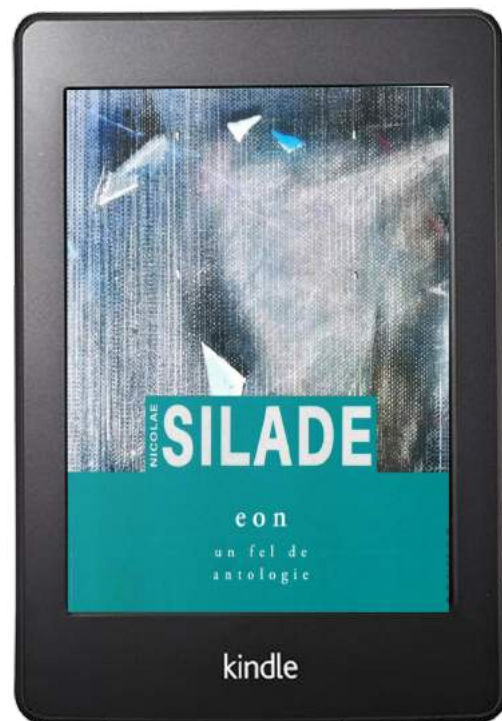
Cât despre unele particularități contondente ale cotidianului, lumina care va urma instaurează tămăduirea. Drumul poetului e presărat cu tentații eclecticice, destin special ce are mereu în vedere interioritatea verticală.

Sonetinele lui Nicolae Silade poartă cu ele înfiorări nostalgice, pecetiți ale unor pasiuni marcante. Vocația nemărginirii se află la originea multor transfigurări poetice.

Versurile tind să fie broderii celeste, încorporate multor registre hermeneutice. Prezența celuiilalt soare are impact deosebit asupra pulsației creatoare. Călătoriile în profunzimile sinelui se anunță deosebit de fructuoase.

Un motiv accentuat în vederea fascinației îl reprezintă unitatea în diversitate, respectiv diversitatea în unitate: da/ e o minune/ să faci din unu o mulțime// dar cea mai minunată dintre minuni/ e să aduni mulțimile/ în unu.

Spectrul lui Orfeu va fi mereu prezent la nivel sufletesc. Inevitabil, întrebările care vizează rostul în lume generează neliniști. Aceste circumstanțe problematice vor fi mereu salvate de incandescența iubirii,

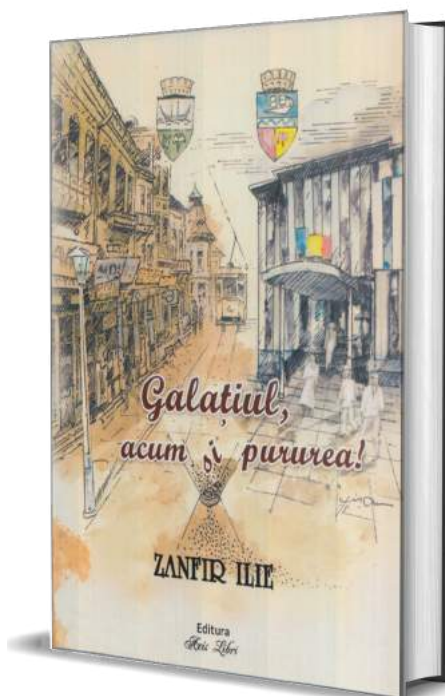
împlinire ce s-ar dori a fi permanentizată. Mediul acvatic, hipertrofiat, ia valoarea fundamentului.

Pasiunea conduce totul, ton cuceritor predispus întotdeauna la acțiune: știu. ți se pare o glumă. dar cine glumește/ cu inima lui? cine se joacă cu sufletul lui?/ plin de-o iubire nemărturisită. malraux spunea/ că secolul nostru va fi religios/ sau nu va fi deloc. eu cred mai degrabă/ că veacul acesta va fi al iubirii. dar în ce timp/ al durerii mă aflu acum? în ce veac al răbdării? Poetul valorizează în fiecare moment cele ce țin de măreția existenței. Viața și moartea refac o unitate descinsă din arealul superior al splendorii, viziune fermecătoare. Contemplăm marea fără țărături, ființa oceanică cu valoarea acelei iubiri despre care cu greu se poate vorbi.

Iată o posibilă componentă a doctrinei virtuții solariene: în puterea soarelui suntem cu toții/ spunea/ sfântul francisc din assisi// era o cugetare profundă/ și desigur poetică/ de vreme se soarele/ nu era pentru el soarele/ ci domnul și fratele nostru. Purificările au preeminență. Figura tatălui apare în acele momente de răscruce, parcurgând pustiul ce ar trebui să ducă la fericire.

Poezia lui Nicolae Silade etalează virtuți holistice impresionante, imagini vii care adoră marele tron scilpitor. Axa iubirii va fi întotdeauna primordială, descinsă inițiativ din atotputernicia Triunghiului. Cu valoarea edictului: și iată cuvântul/ născător de cuvinte/ cele văzute/ și nevăzutele/ zămisind/ în el este viața/ și izvorul de viață/ în el e lumina/ izvor de lumini.

ART reading CITY

**Galațiul,
acum și pururea!**

Ed. Axis Libri

ILIE ZANFIR

Alexandru Ioan Cuza la Constantinopol

Radu MOȚOC

La sfârșitul lunii septembrie 1860, după ce fusese realizată Unirea Principatelor, Alexandru Ioan Cuza a făcut o călătorie la Constantinopol.

Din câte sunt cunoscute în istorie, niciodată Înalta Poartă nu a primit cu atâta cinste un domnitor Român venit la sultan, așa cum a făcut-o cu prilejul primirii lui Cuza. Din suita lui Alexandru Ioan Cuza, care a plecat spre Constantinopol la 22 septembrie, făceau parte generalul Herescu, generalul Nicolae Golescu, Vilara, Dumitru Filipescu, Gorjan, Bălan, N. Ghica, Bolintineanu, care era ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice, și alții.

O parte dintre aceștia au plecat cu vaporul, pe la Giurgiu, urmând să se întâlnească la Galați cu restul suitei. Cuza a fost însoțit de aghiotanții: C. Sillion, N. Pisoschi, D. Pruncu, N. Aslan, D. Bolintineanu și Marin Seghiescu. În drum spre Brăila, au poposit o noapte la Vanghele Zapa, din Broșteni. În apropiere de Brăila, Cuza a fost întâmpinat de o escortă de dorobanți, care i-au dat onorul și au condus mai departe trăsura domnească spre Calea Galaților. A doua zi, întreg convoiul a ajuns la Galați, unde foarte mulți localnici au ieșit în întâmpinarea celui care devenise personalitatea principală a țării.

Pentru a se odihni, Cuza a preferat în locul caselor luxoase ce i se pusese la dispoziție, modesta locuință a mamei sale. În aceeași săptămână, într-o joi, delegația condusă de Cuza, din care mai făceau parte acum și C. Negri, reprezentantul Țărilor Române la Constantinopol, și Mălinescu, membru al Comisiunii centrale, s-a îmbarcat pe vasul francez Taurus. Pentru această călătorie, se plătise importanta sumă de 1.300 de galbeni. La Sulina aștepta coverta turcească Beyruth, o navă militară. Întrucât această navă avea numai 10 locuri, o parte din suita domnească a fost nevoită să-și continue drumul tot cu vasul francez. Pe coverta turcească

au fost cazați pe lângă principele Cuza și Șt. Golescu, D. Ghica, C. Sturdza, Grigore Balș, doctorul Klück, generalul N. Golescu, maiorul Pisoski. Vasul a pornit spre Varna, fiind urmată de vasul francez.

Sosirea în capitala otomană a avut loc într-o zi de Duminică, pe la orele nouă. O navă otomană elegantă a condus în continuare, pe apele liniștite ale Bosforului, întreaga delegație română. Câteva caiace ale sultanului i-au transportat pe oaspeți la mal. În semn de stimă și prețuire, tunurile traseră câteva salve de bun venit. Soldații otomani, aliniați pe câte două rânduri, au prezentat onorul domnitorului român.

Palatul de la Emirghian, situat într-o poziție splendidă pe Bosfor, a fost locul de reședință al delegației române. Ministrul de externe al Turciei, Fuad Pașa și primul secretar al sultanului au venit în vizită protocolară, iar atmosfera a fost de simpatie și cordialitate. A doua zi, membrii delegației române în frunte cu Alexandru Ioan Cuza s-au îndreptat spre Dolmabahce, sediul sultanilor, palat monumental cu ziduri de marmură albă, unde era organizată recepția oficială. La intrarea în palat, delegația a fost întâmpinată de ministrul turc Safeti-efendi și de Marele Vizir Ali Pașa.

Întâlnirea cu suveranul otoman a avut loc în sala mare unde Bolintineanu, martor la eveniment, descrie atmosfera: „Sultanul a apărut în mijlocul sălii, în picioare. Purta o mantie scurtă, neagră, cu gulerul cusut în diamante. Sabia avea mânerul plin de diamante. Pe cap purta un fes, după datina funcționarilor turci.

Domnitorul Cuza purta o uniformă militară de general de divizie”. Domnitorul român a rostit câteva cuvinte de salut, în limba franceză, pe care marele vizir le-a tradus sultanului. La rândul său, padișahul mulțumi pentru cuvintele ce îi fuseseră

adresate și-l întrebă pe Cuza în legătură cu călătoria făcută și dacă este mulțumit de ospitalitatea cu care este înconjurat. Padișahul și-a manifestat dorința de a-l vedea pe domnitor de mai multe ori, pentru a avea unele întrevederi amicale. În ziua următoare, a fost vizita oficială. Suita domnească a fost invitată să intre într-o sală mare, deosebit de elegantă, numită Arsodasâ, unde a avut o întvedere cu ministrul Safeti-efendi, pentru a-și exprima profunda admirație pentru modul cum a fost organizată această vizită la Constantinopol. Melodii românești, cântate de fanfara otomană, au răsunat în tot acest timp. Era un fel de manifestare a simpatiei față de poporul român, reprezentat aici prin persoana domnitorului român.

Întors la reședința sa, Cuza a primit din partea sultanului, prin secretarul personal al acestuia, daruri prețioase: cordonul cel mare și o sabie bătută cu diamante. Era un simbol al investiturii ca domnitor. La un prânz organizat de ambasadorul englez sir Henri Bulver, la care erau prezenți toți ambasadorii puterilor străine și miniștrii turci, în toastul său, Cuza a spus: „Sunt aici toate puterile amice care au contribuit la starea de astăzi a patriei noastre și, mai ales, care vor contribui de aici înainte la definitiva prosperitate.”

La rândul său, Marele vizir a organizat în casa sa de la Kandili, pe Bosfor, o masă la care au fost invitați oaspeți distinși. Mergând la sultan, spre a-i mulțumi pentru prețioasele daruri primite, Cuza a avut cu acesta o lungă convorbire, vreme de câteva ceasuri. Sultanul se arăta tot timpul a fi foarte mulțumit de întâlnirea sa cu Cuza, în persoana căruia descoperise un principe inteligent, cu atitudine demnă, un adevărat suveran. Cea de-a douăsprezecea zi și ultima, a călătoriei domnitorului român la Constantinopol, se încheie prin primirea la reședința sa de la Emirghian a celui mai bătrân și de vază vizir, dar și cel mai bogat om din imperiu, Mustafa Pașa, după ce cu

o zi înainte întreaga suită domnească își luase rămas bun de la sultan. Delegația română s-a imbarcat apoi pe vasul francez Balcan și a pornit spre casă. Ajuns în țară, Alexandru Ioan Cuza a trimis o scrisoare de mulțumire sultanului, în care își exprima toată gratitudinea pentru primirea măgulitoare care i-a fost organizată.

Este o evocare a faptelor săvârșite de înaintași, care, cu prețul multor încercări și sacrificii, au croit drumuri noi în istorie.¹

Alexandru Ioan Cuza în uniformă de general de cavalerie

¹ Romeo Crețu, Prezențe românești la Istanbul, Ed. Albatros, București 1973, pag. 84 - 92

Infidelitatea

Iosif ROCA

Subiectul nu are nevoie de o prezentare specială și nici nu este o noutate pentru nimeni. Din sutele de cazuri rezolvate, multe dintre ele au avut ca obiect infidelitatea sexuală în căsătorie. Amintesc că, la detectivii particulari, oamenii vin după ce au epuizat toate posibilitățile lor de a „rezolva” această problemă, unii după „vizitarea” duhovnicului și tot felul de discuții cu cei din jurul lor, alții – suspicioși/suspicioase din cauza geloziei fără măsură, orgoliului și prostiei, victime ale bârfei și ale propriilor acțiuni fără rezultate...

Detectivul profesionist nu va da curs unui contract dacă nu există încredere dintre el și clientul său (referitoare la obiectul contractului), fără martori ori înregistrări la întâlniri și discuții, fără nici un amestec exterior.

Astfel „împricinatul” își deschide „sufletul” și spune tot ce nu a spus niciodată nimănui. Așa intră detectivul în miezul unor povești, uneori, ieșite din comun și are obligația de a ajuta, folosindu-se de experiența sa, toate acestea guvernate de bună-credință. Aceasta este autoritatea cu care doresc să abordez această problemă extrem de sensibilă și să-i dau o anumită rezolvare, una, nicidecum de genul: „10 informații despre infidelitate”, „Ce înseamnă infidelitate? Cum și de înșelam?”, „Infidelitatea – cum apare, cauza și efecte...” Poți fii infidel fără să-ți dai seama? 6 tipuri de infidelitate”... – subiecte ce pot fi găsite cu ușurință pe internet. Mă voi mărgini doar la cuplurile căsătorite legal, conform legilor pământești, fie că există sau nu și o căsătorie religioasă. În cazul de față, în proporție de 95% există ambele forme și doar în câteva cazuri doar una dintre ele, iar referința este numai la relațiile sexuale în afara căsătoriei – tema acestei prezentări.

Sub nicio formă nu mă substitui profesioniștilor, fie psihologi sau preoți, profesori ori formatori..., dar pot spune că și acești profesioniști au solicitat servicii de investigații

private tocmai în aceste situații. Legislația specifică, referitoare la detectivi, oferă ceea ce își doresc clienții – contracte cu clauze speciale de confidențialitate – altfel nici nu se poate. Profesia de mediator m-a ajutat să pot aborda eficient comunicarea cu persoana în cauză și în marea majoritate a situațiilor am fost în măsură să ofer soluții eficiente. Așadar, detectivul particular acumulează o experiență inedită, care, de regulă, rămâne doar în memoria lui. M-a preocupat această problemă, la modul general – astfel – în anul 2017 am publicat cartea „Detectivi particulari – studii de caz, note, comentarii – Un nou început. Ghid pentru formarea și pregătirea detectivilor”, București, editura ePublishers, unde am expus, literaturizat, 13 cazuri rezolvate, păstrând osatura lor.

Dacă în celelalte domenii: fraude economice, droguri, prostituție, înșelăciuni, trafic de carne vie, furturi, dispariții... sunt familiarizat din activitatea de bază – ofițer de poliție în domeniul operativ – adică acolo unde se prind hoții efectiv și unde se culeg informații, se organizează prinderea infractorilor în flagrant și multe alte activități, uneori, extrem de periculoase – cu această situație nu m-am confruntat, în modul descris mai sus. Detectivi profesioniști sunt puțini. Din 20-25 de detectivi particulari atestați va ajunge doar unul dintre ei să practice efectiv această profesie, ceea ce arată că gestionarea informațiilor în mediul privat este o mare responsabilitate și nu este la îndemâna oricui. Așa am ajuns să cunosc în amănunt această problemă, direct de la sursă. Cine sunt aceste persoane?

Oameni căsătoriți de pe toate palierele: de vârstă, de profesie și studii, de experiență și unii dintre ei – cum am arătat și mai sus – cu atribuțiuni profesionale, care vindecă formal infidelitatea și par modele de urmat – chiar acești oameni i-am întâlnit

și m-am întrebat: ar fi vreo soluție? Pentru că nimeni nu poate ști totul, ce se întâmplă într-o căsătorie, este imposibil să intri în pielea soțului/soției – atunci rămâne doar încrederea.

Există o încredere de fațadă, pentru lume și una – să-i zicem - a inimii. Dacă pe prima o putem manevra după placul nostru pe cea de-a doua, în mod clar – nu, fie, măcar, din învățătura creștină „Inima are un tezaur bun și unul rău.

Omul bun scoate binele din tezaurul bun al inimii sale, iar cel rău scoate răul din tezaurul inimii sale, „iar gura lui vorbește din prisosul inimii” (Lc 6.43-39).

Aici se naște minciuna, acoperită de fațada încrederii, perversă și înșelătoare. Oamenii căsătoriți sunt infideli (relații sexuale în afara căsătoriei), reciproc, fără a ști concret unul de celălalt și se pare că totul merge bine. Ca să vedem și să constatăm acest lucru, în viața de zi cu zi, nu trebuie să privim departe. Numai că, apare îndoiala inimii, cresc rădăcinile neîncrederii care aduc gândurile negre. Unii – mulți – rămân cu ele toată viața, alții se răzbună, alții vor să dovedească infidelitatea pentru amor-propriu sau pentru interese materiale, alții recurg la adevărate drame familiale, prezente zilnic în media de socializare de toate tipurile. Răbufnirea poate apărea la orice vârstă, principalii vinovați fiind orgoliul, gelozia, neputința, prostia... – Mai pe scurt – preaplinul tezaurului rău al inimii.

De ce se întâmplă toate acestea, de unde vin și care este soluția? Bună întrebare – fiecare are un răspuns: după credința sa, după situația sa familială, după educație, cultura civică și religioasă, după tradiție, după... multe alte criterii. Din oricare colț personal vine privirea și oricare este răspunsul avem măcar un punct comun: Jurămintele

în fața martorilor, al autorităților civile și religioase, materializate în documente, unde fidelitatea reciprocă este consfințită la rang de lege. În religia noastră unitatea dintre bărbat și femeie este darul lui Dumnezeu și ce unește El, „nimeni să nu desfacă” pentru că din cele șapte sacramente căsătoria este cea mai grea, chiar și decât preoția. Altfel spus, căsătoria nu este pentru oricine – asta pentru că este leagănul vieții. „Să nu poftești femeia aproapelui tău” este porunca directă din glasul Domnului. Astăzi, într-o țară, într-o Europă și într-o lume din ce în ce mai seculară (secularizată) unde omul îi i-a locul Creatorului, Jurămintele nu mai fac nici doi bani pentru mulți. Priviți doar rata divorțurilor din lume și ocolirea cu bună știință a căsătoriei din interese de ordin material. Acesta este leagănul vieții pentru mulți, aceasta este familia – bântuită de multe alte nenorociri, de oameni fără Dumnezeu, de cei care se cred dumnezei. Este bine cunoscut acest drum.

Să revenim la oile noastre. Care este soluția pentru mine, pentru tine, pentru cei căsătoriți ca să ne apărăm de aceasta perversă infidelitate?

Primul care respectă jurămintele trebuie să fiu eu, în fidelitate față Dumnezeu și față de soțul/soția, în acord total cu ce am jurat în fața. Lui și instanțelor civile formale. Să fiu conștient de ce jur și care sunt consecințele. Făcând acest lucru din conștiință și în cunoștință de cauză, devin liber de orgoliu, gelozie, prostie... și nu este treaba mea ce face soțul/soția și nu am tezaur rău în inimă. Asta și pentru că nu se pune la mine ce face pe ascuns soțul/soția, infidel/infidelă și pe care eu nu îl/o pot controla.

Așa se naște încrederea mea, de care răspund eu și nu e treaba mea încrederea celuilalt/celeilalte – este problema, sută la

sută a lui/ei. Amestecând încrederile după bunul plac căutăm să ne controlăm viețile: Ce face?, Ce vorbește?, Ce gândește?, Unde umblă? Cu ce se îmbrăca? La ce oră vine? Ce are în telefon? Ce are în mesaje? Ce citește? Unde privește? Cât stă în baie? Cu cine pleacă în călătoria de afaceri și ce face acolo? Ce mănâncă... și multe, multe alte lucruri ce aduc suspiciuni, care se transformă în „filmulețe de viață” și care ajung să fie crezute de cel care le produce și care nu au nici o bază reală.

Am lăsat spre sfârșit remarca următoare: banii – în special cei nemuncați și mulți – sunt furnizori de amanți/amante un dușman al „căsătoriei”, ultimii 20-30 ani este doar un exemplu la îndemâna tuturor.

Cu toată responsabilitatea afirm că soluția de mai sus a funcționat în multe cazuri și la diferite stadii ale căsătoriei. Dar, mai mult decât atât, am cunoscut asemenea oameni, liberi și sănătoși la minte. La fel ca infidelii, acești oameni minunați, sunt lângă noi, nu fag zgomot, știu cine sunt. EI SUNT mai întâi fideli Tatălui lor și, după aceea, natural și față de soț/soție și frați.

Într-o lume care a căpătat consistența pufului de pădădie

Volodymyr Lukovych

Într-o lume care a căpătat consistența pufului de pădădie...

O lume împletită din raze solare
Un mic norișor, o distruge...
Și ce părea dur, și dârz și tare
Se topește ca în martie fulgii...

O lume împletită din razele lunii...
Dispare, când cântă cucușii.
Și în van poetul îi dăruia nume,
O destramă zorile roșii...

O lume din puf de pădădie...
Să nu îndrăznești să strănuți!
Că dispăre ca în foc – hârtia,
Deși părea dură, ca înalții munți...

Totul trece și asta va trece...
Șoptea umilit Solomon cel măreț...
Nu intra cu proștii în întreceri...
Stai pe loc, cu ce are preț...

Soarele măreț al României

Fiecare dimineață cald zâmbește
Bucurând adulții și copiii
Că trăiesc, cum Domnul le voiește
Iar în fiecare seară, Luna
Le aduce în pungă și răcoarea
Pasiunii, dragostei - furtuna
Izbucnește în noapte mult mai tare

Românii se închină stăruitor la carte
Se închină la oameni de știință
Acest fapt creează buna soartă
Întărită de bunătate și credință.

Știu ei - forța, e în înțelepciune -
Știu ei - vieți nu pierzi, în lupta evitată.
Și își îndreaptă spre Domnul rugăciunea,
Scapă-ne, Tu, de ispită, Tată!

Fapte nobile și inima cea bună
Duce Slava României și peste hotare
Și zâmbesc timid românii întruna
Când slăvesc, în cântec, bunătatea - lăutarii.

Tunuri și porumbei

Ion MANEA

Fuseseră tot timpul acolo și vegheaseră din ciuperca lor zburătoare albă cu picățele albastre somnul lucrativ al lui Terente Stelaru.

- Aici am terminat! zise El. Să pornim pe Dunăre, acum începe bătălia navală.
- Vom zbura îndată! aprobă Ea. Spune-mi însă de ce naiba ai luat pietrele astea cu tine?
Și la ce-ți trebuie tânărcopul și lopata?

- Am o congalactică care colecționează instrumente ale zădărniceii de pe diverse galaxii și planete. De pe Pământ nu deținea. Ai ceva împotriva?

- Nu, dar am văzut ieri în magaziile Prea Înaltului o grămadă mare de astfel de instrumente, lopeți, hârlețe, coase, topoare, furci...

Extraterestrul zâmbi și ciuperca zvâcni spre bătrânul fluviu.

- Foc! strigă în megafoane amiralul Temistocle Tofan.

Primele ghiulele tocmai sosite din Germania pe canalul Bistroe ieșiră nerăbdătoare din țevile tunurilor îndelung lustruite de mateloți și îndreptate acum spre zidurile străvechii cetăți

a Riabilei.

- Ce mama mamei lor ne-au trimis nemții ăștia? exclamă a întrebare comandantul.

Toți marinarii rămăseseră cu gurile căscate.

Mii de porumbei roșiatici zvâcniră din țevile tunurilor de pe navele militare. Din cele de pe Pânzar, tâșniră porumbei albi.

Pe țarm, în cazemata lui de comandă, generalul cu 452 de stele Leonida Scutaru încremenise cu binoclul în mână. Un râs isteric făcu să îi zornăie decorațiile sclipitoare.

- Asta e o farsă! ăștia își bat joc de război! Cine mă-sa și-a permis așa ceva? strigă el spre subalterni. Nimeni nu glumește cu generalul Scutaru!

- Foc! strigă pentru a doua oară amiralul Temistocle Tofan, sperând că a doua salvă va fi în regulă.

De data aceasta, porumbeii lansați erau și mai roșiatici, și mai albi, și mai drăgălași. Când o să mă las la vatră, zise un marinar de pe „Defonia”, am să mă apuc să cresc porumbei roșiatici. Și albi!

După un minut de derută, Leonida Scutaru dădu comanda mult așteptată:

- Puteți să dați drumul agamemnonelor!

Agamemnonele erau un fel de broaște țestoase metalice amfibii de mărimea unor oi mature, dotate cu capacități multiple și cu puterea unică de a roade elicele navelor inamice. La Pânzar nu se gândise generalul, dar va găsi el o soluție de lichidare.

Un zornăit sinistru de tancuri subacvatice se auzi la poarta de ieșire din bazinul de așteptare. Cu viteze uimitoare, ele ajunseră în câteva minute în dreptul flotei tiagleze, fiind teleghidate din punctul de comandă direct spre elice.

- Aveți un arc cu săgeți? întrebă Scutaru.

Ochii îi iradiau o strălucire stranie.

- Sigur că avem, comandante! veni prompt răspunsul.

Și imediat se înființă un general cu mai puține stele, care îi aduse un arc și o tolă.

- Benzină, vreau și benzină!

Se înființă un general cu și mai puține stele, cu o găleată plină.

Comandantul se descălță, își scoase la iuțea ciorapul lui drept și kaki, îl cufundă în găleata cu benzină, îl infipse în vârful unei săgeți și apoi o postă cu capătul de coarda arcului, în poziție de tragere.

- Dați foc ciorapului! strigă.

Cineva scoase o brichetă și execută ordinul.

În aceeași clipă, săgeata aprinsă porni în zbor și nu se opri decât în vela mare a Pânzarului Tiaglezesc, incendiind-o.

O vâlvătaie albăstruie cuprinse pentru o secundă bătrâna corabie medievală, care, imediat, ca și cum ar fi fost supusă unui mega-delete, dispăru în neant. În locul ei, plutea maiestuos pe Dunărea de Jos un vas de croazieră plin cu turiști austrieci aflați în plimbare prin Spațiul Schengen. Ieșiți curioși pe punți, turiștii și mai ales turistele aplaudau frenetic marea bătălie.

- Wunderbar, wunderbar! strigau ei.

Cu o precizie uimitoare, vasul de croazieră ocoli navele militare tiagleze și mări viteza spre Marea Neagră.

În timpul acesta, țestoasele blindate numite agamemnone în cinstia memoriei marelui Agamemnon Arcașu, ronțăiau de zor la elicele navelor invadatoare. Zadarnic însă. Nici un efect, ba, nai mult, dinții lor de metal special se rupeau unul după altul și

cădeau spre fundul Dunării.

Viciu de fabricație? Nicidecum. Ele fuseseră asamblate la Priboirov, după o metodă infailibilă. Altă era cauza: Generalul Leonida Scutaru nu avusese în vedere la proiectare că toate elicele navelor tiagleze fuseseră turnate la fosta INETOF, după invenția marelui Mircea Roibu. Erau indestructibile. I se raportă comandantului că niciuna dintre elicele dușmane nu fusese scoasă din luptă. Nervos, Scutaru chemă flotila a treia de fluturi ucigași. Namilele zburătoare se năpusteau peste corăbii, și, de îndată ce le atingeau cu o aripă, cu o gheară, cu orice altă parte din trupurile lor fioroase, acestea se transformau pe loc în lebede. Erau uriașe, cam de mărimea unor cai.

Numele fostelor nave militare se păstrasera pe aripile lor albe. În frunte era „Defonia”, iar toate celelalte o urmau, înotând alene, în aval, spre casă.

Bătălia navală se terminase.

- Unde ești uzurpatorul? Dictator nenorocit, unde te-ai ascuns? se auzi în preajma cazematei. Era Paris Mumuleanu Baldovin, primarul Riabilei, revenit după popasul în casa Delenilor. Îl secunda Hector Dobrogeanu Serea, adjunctul lui.

Generalul cu 452 de stele ieși țanțoș în întâmpinare.

- La datorie, primare! În pofida acestor nemeritate jigniri pe care mi le arunci.

- Datorie zici? Asta înseamnă la dumneata datoria, să instaurezi dictatura militară în plină era a postadevărului?

- Am ocupat vidul de putere în folosul cetății. Am apărat onoarea Riabilei! Merit o decorație!

Fără a mai spune vreo vorbă, Paris se repezi la umerii și pieptul generalului și

smulse cât putu el mai multe dintre stelele uzurpatorului.

Hector se repezi și el, îi luă cascheta și i-o aruncă în Dunăre. Curios, un pescăruș aflat în zbor se prăvăli asupra ei și, dezamăgit, se ușură pe ea, înainte ca Dunărea s-o înghită.

Democrația se reinstaură la Riabla.

- Bine lucrat, colega mea de planetă! zise El.

- Ai geniu, recunosc, zise Ea.

- Cine, eu? Amândoi. Și mai ales cei de sus care ne-au trimis pe aceste minunate meleaguri.

Ciuperca zburătoare albă cu picățele albastre distribuite aleatoriu porni spre alte orizonturi.

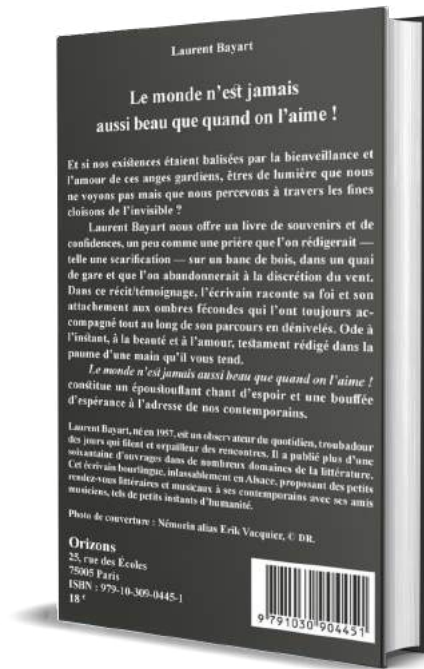
Le monde n'est jamais aussi beau que quand on l'aime!

Carmen ANDREI

Laurent Bayart ne oferă în această ultimă carte a sa un florilegiu de amintiri și confidențe, trăite ca o rugăciune scrisă – ca o scarificare-sacrificare – pe o fâșie de lemn, într-un peron de gară și care s-ar lăsa la discreția vântului. Scarificare, în sensul de incizie superficială a epidermei sufletului care este un act de rememorare-„automutilare” conștient și voluntar, dar mai ales jubilatou. Prefața este semnată de autorul-compozitor Jean Humenry. Fotografia de copertă este de Némorin, alias Erik Vacquier. Laurent Bayart își retrăiește prin flash-uri scuturătoare, mișcătoare afectiv și senzorial, numeroase momente decisive ale vieții traversate, iluminate cu un fanal de Îngeri Păzitori, care îi arată o cale, îi promet o mântuire spirituală, îi dau un îndemn, un semn. De izbândă și de înțelepțire. Îngeri care îl salvează de la moarte, de la Rău, de la „rele”, de boală, cu forță, direct sau cu convingere subreptice. Acești samariteni sunt îngeri în carne și oase, eroi și eroine din viața cotidiană; un mentor, un scriitor de care îl leagă afinități indicibile, o mătușă (Tante Lumière), un străin, trecător la plajă, la ocean, o grădină, o străfulgerare în timpul unei boli meschine care l-a ținut ani în șir în sanatoriu, o pisică (Pablo), nepoții care cresc (cartea este dedicată și lui Jules, Alphonse, Camille și Gustave, cei patru nepoți, „mesagerii lumii de mâine” cărora le revine datoria să o facă și mai bună; textul „Să reinventez lumea cu tine” pe o bancă, pe peronul unei gări învățând trăirea în durată și puritatea copilăriei, arta de a fi bunic, este sincer emoționant). De-a lungul existenței sale Laurent Bayart se întâlnește uneori cu invizibilul, cu lumina. Îngerii-Creatori de Lumină sunt țesători de visuri, de legături și fibre invizibile determinante pentru destin. Întrebarea e pur retorism: Ce-ar fi dacă viețile noastre ar fi marcate de bunăvoința și dragostea acestor Îngeri

Păzitori, ființe de lumină pe care le simțim octrotându-ne și pe care le percepem prin fanțele fine ale invizibilului? În această mărturie, scriitorul își povestește credința și atașamentul față de Umbrele fertile care l-au însoțit mereu pe parcursul călătoriei sale inițiatice și ideatice adesea marcată de denivelări, de gropi și cocoșe, de suișuri și coborâșuri. Lumea nu este niciodată la fel de frumoasă decât atunci când o iubim! Un titlu lung poate, dar prin lungime capătă valențe de adagio, de aproape-maximă care ne spune ce sunt simplitatea și acceptarea („Suntem doar niște fluturi ai efemerului”, p. 59). Cartea se constituie într-un cântec uimitor de tonic, aducător de speranță. Da, este un suflu de speranță pentru noi toți, dacă privim în lumină, în licărirea din ochii celor pe care îi iubim și ne întorc însutit dragostea lor. Prin lumina ochilor semenilor noștri.

Ca într-o poveste cu zâne-îngeri fără miraculos angelic, plină de o bună energie care merge împotriva dinamicii curentului pesimist actual, confidențele devin aporii. Cartea devine în ultimele pagini un omagiu și copiilor și nepoților care vor construi lumea de mâine, o odă a clipei, a trăirii în instantaneu, a vieții, a frumuseții și a dragostei, ca un testament scris în palma unei mâini, o mână care i s-a întins salvator în momentul delta-T și l-a dus la mântuire. La empatie umană, înțelegere și reziliență. Da, într-o construcție și o sintaxă mai simplă, propun răsturnarea titlului în afirmativ, și da, „Lumea este întotdeauna mai frumoasă când iubim!”

Kiki citește, Kiki scrie, Kiki traduce...

Carmen ANDREI

Traducere inedită din Le monde n`est jamais aussi beau que quand on l`aime

[Lumea este întotdeauna mai frumoasă când iubim!]

NOUS SOMMES EN PARTANCE POUR
UN INSTANT D'ETERNITE

Dans le silence des instants, dans ce jardin où tant de cigales et de fourmis se sont couchées, je regarde le ciel, plutôt que la terre qui représente des mottes de nuages renversées et je pense à tous ceux qui sont partis à jamais... Pensées furtives et volages, mais prières comme des flèches que j'adresse à la destinée des étoiles. Un Christ couché nous rappelle que le monde attend ce rendez-vous de rédemption, telle la lumière d'un cierge. Éclairage et luminaire du cosmos. Les cimetières ne sont que des villes silencieuses et muettes. Les ifs représentent des silhouettes d'anges gardiens dressés à la lisière des allées, de ces lieux où psalmodient les voix des disparus. Partis ? Oui, mais à la fois si loin et si près! Nous nous trouvons dans cette sublime attente de retrouver nos souffles et de la jubilation

PE DRUM SPRE O CLIPĂ DE
ETERNITATE

În liniștea momentelor, în această grădină unde atâția greieri și furnici s-au dus la culcare, mă uit la cer, mai degrabă decât la pământ care a adunat bulgări de nori răsturnați, și mă gândesc la toți cei care au plecat pentru totdeauna... Gânduri furtive și volubile, dar și rugăciuni ca niște săgeți pe care le adresez destinului stelelor. Un Hristos alungit și adormit ne amintește că lumea așteaptă această întâlnire într-o mântuire, ca lumina unei lumânări. Ecleraj și iluminare a cosmosului. Cimitirele sunt doar niște orașe tăcute și mute. Copacii-tisă reprezintă siluetele îngerilor păzitori care stau la marginea potecilor, aceste locuri în care vocile cântă celor dispăruți. Plecați? Da, dar în același timp atât de departe și atât de aproape! Ne aflăm în această așteptare sublimă ca să ne reglăm respirația și în

de connaître enfin l'éternité. Nous qui ne sommes que des papillons de l'éphémère. Un soleil sur une croix nous rappelle que chaque instant un oiseau chante dans notre âme. La volière est désormais ouverte. Il suffit de regarder les branches des arbres, bras végétaux tendus, pour y retrouver peut-être tous ceux qu'on aime... Récolte des grandes retrouvailles. Les oiseaux sont des messagers de l'invisible. Chamans à becs et en soutanes de plumes.

Dieu, oiseleur, nous a appris et permis de voler. Des ailes dans le dos à l'image de celles des anges... qui sont des colombes venues des jardins de l'Eden.

Missives aériennes à l'instar des courriels que l'on découvre et lit dans la boîte mail de notre âme.

ATTENDRE DANS L'IVRESSE DES RENDEZ-VOUS DE L'ABSOLU

Avec la complicité d'un inconnu, sur la plage de Vielle-Saint-Girons, Landes.

L'océan égrène la « minutieuse » horlogerie de son ressac au fil de ses marées qui vont et viennent inexorablement. Les mouettes et les goélands ressemblent aux aiguilles d'une montre qui nous indiquent l'heure devant le monocle du soleil. Clin d'œil complice. Attendre et se remplir l'âme de cette sérénité qui vient de l'instant. L'odeur de l'iode et la brise vivifiante embaument l'air telles des fragrances de fumée de chandelles. Église ou cathédrale? La mer est une messe dont l'autel est immense. Où se trouve la lumière du tabernacle? Les vagues jouent leurs sonates au fil de leurs partitions. Quelques croches de musique en forme de surfeurs ou de baigneurs s'amuse à pianoter des staccatos en andantes apaisantes. Symphonies, opéras

jubilația de a cunoaște, în sfârșit, eternitatea. Suntem doar niște fluturi ai efemerului. Un soare pe cruce ne amintește că în fiecare clipă o pasăre cântă în sufletul nostru. Voliera este acum deschisă. Trebuie doar să te uiți la ramurile copacilor, la brațele plantelor întinse, că, poate, o să-i găsești acolo pe toți cei pe care îi iubești... Recoltă a unor mari regăsiri. Păsările sunt mesageri ai invizibilului. Șamani cu ciocuri și în sutane de pene. Dumnezeu, păsărarul, ne-a învățat și ne-a îngăduit să zburăm. Cu aripi pe spate ca cele ale îngerilor... care sunt porumbei veniți din grădinile Edenului. Misive aeriene precum e-mailurile pe care le descoperim și le citim în cutia poștală a sufletului nostru.

AȘTEPTÂND ÎN BEATITUDINEA ÎNTÂLNIRII CU ABSOLUTUL

Cu complicitatea unui străin, pe plaja din Vielle-Saint-Girons, Landes.

Oceanul depănușează ceasornicăria „meticuloasă” a spumei valurilor, în timp ce mareele sale vin și pleacă inexorabil. Pescărușii și goelanzii seamănă cu acele unui ceas care ne indică ora în fața monoclului soarelui. O otheadă complice. Să aștepti și să-ți umpli sufletul cu această seninătate care vine din clipa trăită. Mirosul de iod și briza revigorantă parfumează aerul ca parfumul de la fumul lumânării. Biserica sau catedrală? Marea este o liturghie al cărei altar este imens. Unde este lumina din tabernacol? Valurile își cântă sonatele de-a lungul partiturilor. Câțeva zigzaguri muzicale cu morfologie de surferi sau de înotători care se distrează jucându-se la pian în andante liniștitoare. Simfonii, opere sau cântecele? Nisipul, ca o hârtie mototolită,

ou chansonnettes? Le sable, papier froissé, accueille sa liturgie ou son cantique de plénitude sur le sol.

Des millions de pas perdus, d'inconnus, de badauds ou de nageurs ont laissé leurs éphémères traces. Stigmates en plantes de pieds ou en pattes de chiens. Métaphores de nos existences, ces empreintes s'effaceront à la prochaine marée...

Chaque jour, une page blanche s'offre à nous dans le grand sablier du monde. Eternel recommencement jusqu'au jour où...

își întâmpină liturghia sau cantica de plenitudine pe pământ.

Milioane de pași pierduți, de străini, de cască-gură sau de înotători și-au lăsat urmele efemere. Stigmate în formă de tălpi de picioare sau de labe de câini. Metafore ale existențelor noastre, aceste amprente vor dispărea odată cu următoarea maree...

În fiecare zi, suntem cadorișiți cu o pagină goală în marea clepsidră a lumii. Reîntoarcere veșnică până în ziua în care...

Comunismul se construiește la P-uri

Gheorghe BACALBAȘA

Ca fost purtător de carnet de partid am fost întotdeauna convins că în comunism pot să creadă doar nebunii sau idioții. Și totuși am cunoscut două excepții. Unul a fost Tovarășul care atunci când camarazii săi de ideologie l-au pus la zidul cazărmii s-a apucat să cânte Internaționala. A fost victima realismului socialist din cultură și a niscaiva filme sovietice.

Irelevant, neautentic. Tovarășa a procedat altfel. Tovarășa a avut vână. Când una din gărzile care o duceau la platou i-a zis tipic românește; bă ați încurcat-o, i-a răspuns tipic românește și ea: Mai du-te-n ..., și cuvintele îi vor rămâne în istorie. Pe Tovarășul nu l-am cunoscut personal. Personal l-am cunoscut pe doctorul C. în anii 1970 când am lucrat la Galați.

Doctorul C. un distins coleg de spital era felul lui nepârstoc. Mic în toate proporțiile și cu trăsături fine și regulate. Arăta ca un bibelou chinezesc din fildeș sau os, din cele de pus în vitrină. Nu era pitic, arăta ca o persoană normală, mai degrabă era mărunțel fapt care nu deranja pe nimeni, fiecare din noi avem mărunțelii noștri, atâta doar era neînchipuit de armonios, de parcă l-ar fi făcut mă-sa la strung și se îmbrăca cu dichis. Întotdeauna cămașă albă, întotdeauna costum călcat, apretat, parfumat și colac peste pupăză purta pălărie.

Sigur pe la jumătatea anilor 70, când l-am cunoscut eu, șapca nu mai făcea parte din recuzita obligatorie pentru tovarăși. Dar totuși... Și ce pălărie. Neagră, din fetru, cu fundul rotund și cu borurile îndoite spre înăuntru ca jumătățile de burlan. Nu chiar Borsalino dar pe undeva pe aproape. Doctorul C. era secretar de partid. Și credincios întru comunism. Toată lumea știa. Și îi respecta credință pentru că îl respecta pe doctorul C.

Politicos, extrem de formal și totuși empatic, atent să nu supere și să ne jignească.

Ar fi putut fi un excelent director la pompe funebre care să deservească instituții precum Academia Română sau Uniunea Scriitorilor.

Lumea i se adresa cu Dom Doctor și el domnea la rândul său enoriașii pe linie de partid. Un comunist cu față umană cum ar fi spus tovarășul Ion Iliescu.

Un comunist care purta pălărie. Pe vremea aceea în Galați comunismul se construia de la P-uri.

P-urile erau blocurile turn de la capătul fostei străzi Domnești care dădea în malul Dunării, la fostul vad al lui Bacalbașa, la marginea căruia se înălța pe malul râpos până după război fosta statuie a lui Brătianu.

La P-uri locuiau vârfurile nomenclaturii de partid și directorii marilor întreprinderi industriale. Aceasta era legea nescrisă și respectată.

Mai puteau locui la P-uri și mijlocanii puterii. Rămânea o problemă deschisă, cine putea fi socotit mijlocan?

Era mijlocan inginerul șef de la o mare întreprindere sau un secretar de partid de la Spitalul Județean?

Problema aceasta o rezolva șeful Statului Popular care avea o natură duală politică și administrativă care îi îngăduia să cântărească solomonic problemele orașului. Făceai o cerere și tovarășul îți dădea sau nu aprobare.

După cum am mai spus la P-uri locuiau soliștii și dirijorii. Ceilalți, boborul, erau răspândiți în noile cartiere ale orașului. Galațiul era un oraș nou, arsese la sfârșitul

războiului când gălățenii la venirea armatei sovietice au fugit la acel sfârșit de August în baltă și n-a mai fost nimeni să stingă incendiile.

Puținul care mai rămăsese era dărăpănat și rănit de trecerea timpului.

Majoritatea ajunseseră să locuiască pe platoul lutos al Țiglinei, unde se întindeau Țiglinele, cartiere denumite cu cifre romane începând de la I și unde încă se mai păstra în mijlocul blocurilor monumentul de la groapa comună a acelorași muscali morți de holeră într-un alt război, pe când se pregăteau să treacă Dunărea înspre Dobrogea, pe atunci teritoriu turcesc.

În Țiglina locuia lume pestriță, de toată mâna amestecătură de muncitori și funcționari dar și boieri de cin mic, fără de barbă, ai administrației.

Mai către nord înspre combinatul care încă se construia și balta Cătușa se întindeau cartierele Micro deosebite între ele prin denumiri numerice cu valori mari exprimate în cifre arabe.

Micro-urile erau un teritoriu al claselor muncitoare. În Micro-uri își întemeiau vasluienii, veniți la ridicarea orașului noua familie.

Doctorul C.știa vechea zicală că omul este cel care sfințește locul, dar mai știa și că reversul rămâne valabil, la rândul său și locul îl sfințește pe om. Pe scurt doctorul C.tare mult își dorea să ajungă la P-uri.

Doctorul C.s-a crezut mijlocan. Și s-a dus la tovarășul, așa ca de la tovarăș, la tovarăș.

Tovarășul Președinte de Sfat dădea aprobări: aprobare ca să-ți cumperi mașină, aprobare de frigider Zil sau de combină

frigorifică, aprobare ca să-ți cumperi televizor peste rând în alb și negru, abia peste ani avea să dea aprobări pentru televizoare color în care vedeai programul parțial color.

Toate astea se plăteau, tovarășul prim îți oferea întâietate, săreai peste rând.

Dar mai ales dădea aprobări pentru casele la care erai chiriaș. Și tot la mâna sa se găseau aprobările pentru sfânta sfintelor în materie locativă apartamentele de la P-uri.

Tovarășul secretar - președinte l-a primit pe doctorul C. cu înțelegere și apreciere, i-a ascultat rugămintea și i-a spus așa ca de la om la om, se poate, vino dumneata mâine cu cererea scrisă și cu zece bătrâne.

Zece mii reprezenta o groază de bani. Leafa doctorului pe patru luni de zile. E adevărat îi mai pica lui și de pe margini dar totuși... zece mii pentru o semnătură?

E adevărat era și celălalt om, trebuia și el să trăiască, dar există o măsură a lucrurilor. Mă taxezi pentru doctorie gândi în ciudat doctorul C.

Dacă eram secretar de partid la Fabrica de Cuie și Lanțuri cât mi-ai fi cerut? Cel mult cinci. Bine, o să-ți dau șase, o mie de la mine în plus.

Doctorul C. consideră că viața e un proces de negociere continuă.

La caz de nevoie era dispus să mai scoată o mie, chiar două. Odată ajuns în biroul puterii, doctorul și-a scos respectuos pălăria și a depus-o pe masă. Nu se intră acoperit la partid și-n biserică. A prezentat cererea scrisă netezind-o cu grijă cu podul palmei și a deșertat pe biroul conducerii datul din geantă.

Mai marele urbei i-a luat la numărât încet fără grabă, Bălcesc' cu Bălcesc' și ajuns la sfârșit s-a oprit și l-a privit cu mirare pe doctor.

Doctorul C. a ridicat olecuță din umeri și a dat discret mâinile înspre lături.

În ochii petentului puterea ar fi putut să discearnă o cerere timidă de îndurare, o jumătate de răspuns la întrebarea mută a celuilalt dar și un licăr fugar de sfântă dârzenie proletară. Asta dacă mai marele s-ar fi ostenit să priceapă. Numai că mai marele a considerat că nu merită osteneala.

A luat teancurile de bancnote și a început să le îndese în pălăria aflată pe masă.

Apoi a îndesat-o vârtos pe capul doctorului trăgând cu putere de boruri, până ce pălăria aproape un Borselino, a început să semene cu căciulile rusești din blană de iepure, acelea prevăzute cu clape pentru urechi. Doctorul nu a mai așteptat să i se spună și a ieșit singur pe ușă. Cobora pe scările largi ale instituției și lumea se uita la el de parcă ar fi fost beat. Să-și scoată pălăria nu era cu puțință că i-ar fi curs Bălcești din țeastă. Până și în propria lui mașină nu și-a mai scos-o, prea era trist și prea îi era lehamite. Doctorul C. a primit o lecție pe care și-a însușit-o. Comunismul funcționează după legea tot sau nimic.

Nu admite jumătățile de măsură. Dar nu și-a pierdut credința în cauză. A trăit mai departe domiciliat în Țiglina și secretar de partid.

Până a venit anul 89 și comunismul s-a pierdut așa cu tot cu cei patru milioane și jumătate de membri ai săi, ca măgarul în ceață.

Un demers literar coerent

Vasilica GRIGORAȘ

Vitalitatea deosebită a profesorului, scriitorului și jurnalistului Ghiță Nazare lămurește în fapt secretul stăruinței de se dăruie semenilor prin tot ceea ce face. Această vigoare este generatoare de optimism și exprimă dorința sa de a continua periplul creației fiind încredințat că are încă puteri nevăzute, spre a ne aduce bucurii nebănuite. Acest OM de acțiune, muncitor, pasionat de a ști, îndrăgostit de carte, de cunoaștere mai are multe de spus.

Varietatea și diversitatea preocupărilor sale sunt dovedite prin publicarea mai multor volume. Este coautor al volumelor: „Contribuția Județului Galați la Răzvoitul pentru Independență. 1877-1878”, Galați, 1977 și „Municipiul Galați: album monografic”, Galați, 1999. Debutează cu volumul de autor „Dialoguri pentru educație”, Galați, Editura Alma, 2000, căruia îi urmează: „Coloanele spirituale ale Cetății”, Galați, Editura Școala gălățeană, 2012; „Itinerarii spirituale”, Galați, Editura Axis Libri, 2015; „Dialoguri, 50+1”, Galați, Editura Axis Libri, 2015; „Casa Corpului Didactic Galați. Repere monografice”, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2015; „Cronici optimiste”, Galați, Editura Centrului cultural Dunărea de Jos, 2018; „De la cerneala de boz la calculator: Amintiri recuperate”, București, Eikon, 2020. Un an mai târziu, Ghiță Nazare oferă literaturii și cititorilor un nou volum; de data aceasta de cronici literare, intitulat „Zăbava unor noi lecturi...”, Galați, PHOEBUS, 2021. Cartea se bucură de un *Cuvânt înainte* semnat de scriitorul, epigramistul, jurnalistul gălățean Ion Manea. Materialul introductiv, fără a fi extem de extins are consistență și este scris cu relevanță și probitate literară. Încercând să înțeleg sensul cuvântului „zăbavă” din titlul cărții, m-am dus cu gândul la expresiile: „un bob (de) zăbavă – un pic de răbdare”, „fără (de) zăbavă – fără întârziere” sau „fără minut de zăbavă – în grabă mare...”. Aș putea conchide că puterea

de creație a autorului se sprijină pe un studiu continuu, atent pentru descoperirea și înțelegerea corectă a conținutului cărților puse sub lupă, dar fără a trăgăna scrierea propriilor impresii pe care le oferă cu generozitatea-i cunoscută, fără întârziere, doritorilor de cunoaștere. Printr-o lectură asiduă a cărților recenzate, Ghiță Nazare dovedește o bună pregătire și cunoaștere în varii domenii ale vieții culturale, literare, publicistice, educaționale pe care le prezintă folosind o tehnică scriitoricească de toată lauda.

Cartea „Zăbava unor noi lecturi...” cu sumar deosebit de bogat este concepută în patru capitole: *Literatură, Istorie, Educație, Publicistică*. În primul capitol, **LITERATURĂ**, Ghiță Nazare abordează spre analiză diverse genuri și specii literare: cronică și critică literară, roman, poezie, epigramă, povestire, monografie, memorialistică, jurnal, dicționar... Din recenziile sale aflăm informații despre viața, formarea, activitatea și scriitura unui număr însemnat de oameni cu înclinații, abilități, talent și frumoase realizări în lumea literară și nu numai. Autorul are în vizor lucrări literare ale unor binecunoscuți autori gălățeni ori scriitori din țară și Republica Moldova.

Capitolul se deschide cu referiri la cartea de publicistică și eseu contemporan „De la cronică muzicală la critică literară”, semnată de scriitorul brăilean Dumitru Anghel, despre care aflăm că: „*semnalează publicului larg, încă o dată, peste 100 de autori și creațiile lor; reprezintă un filtru valoric pentru cititori, garantat de experiența îndelungată a autorului în domeniu, transmite un mesaj educativ cititorului avizat*”. În continuare, Ghiță

Nazare ne face cunoștință cu tânărul poet basarabean Petru Botezatu, „*prieten bun al gălățenilor*”, autorul cărții de poezii „*Văzul lui Homer*” care „*are ca tematică dragostea pentru ființa iubită, pentru patria sacră și pentru Dumnezeu*”.

De-o atenție deosebită se bucură patru volume scrise de profesoara Lina Codreanu, cu rădăcini gălățene, rezultate deosebite în învățământul hușean și realizări mult apreciate în lumea literară. Despre cartea „*Chemarea apelor*”, Ghiță Nazare apreciază că autoarea „*are un stil narativ atrăgător. Povestește întâmplări de viață credibile, veridice*”, iar „*Pagini de cultură hușeană*” este „*înainte de toate, o carte document pentru cei ce sunt astăzi, pentru cei care vor veni, pentru istoria așezării moldave, pentru cunoașterea tradiției și pentru înnobilarea continuității*”.

„Emigranții” de jurnalistul-documentarist Costel Crîngan este o carte cu o tematică inspirată de un fenomen al societății românești de astăzi, cu aspectele sale nefaste asupra țării și poporului român; o analiză la sânge a fenomenului emigrării într-un volum „*care se citește cu un gust dulce-amar, cu indignare și, poate, cu speranța că această situație nu va mai dura mult...*” „Raftul cu prieteni” este titlul metaforic și deosebit de inspirat al volumului de critică semnat de scriitorul Ion Manea, care își îndreaptă atenția spre 42 de prieteni, citește și se exprimă obiectiv asupra cărților lor. Autorii respectivi au îmbrățișat profesii diferite: „*profesori, medici, jurnaliști, ingineri, economiști, marinari, manageri*”, ceea ce dă un farmec aparte cărții, dar, mai ales spectrul literar actual prin care „*poți evalua dimensiunea scrisului gălățean, locul scriitorilor în urbea noastră în peisajul creativ românesc.*”

O recenzie laborioasă din cartea lui Ghiță Nazare are ca subiect o carte monumentală în două volume „Dicționarul Enciclopedic de Expresii Celebre”, ediția a patra, a profesorului și scriitorului Teodor Parapiru: „*o carte de istorie a lumii de ieri (de demult) și de azi (a noastră), este o carte judecător, apropo de titlu, este o carte politică, de filosofie, de religie, o carte scrisă într-un registru istorico-ironic, dar pilduitor*”.

Călătoria literară a lui Ghiță Nazare continuă cu incursiunea în spațiul interior al unor volume publicate, reliefând specificitatea fiecăruia, distincția care reverberează sub forme și unghiuri diferite. Se mai bucură de atenția autorului cărții „Zăbava unor noi lecturi...”: profesoara Virginia Chiriac, criticul literar vrâncean Mircea Dinuț, scriitorul și jurnalistul

băcăuan Cornel Galben, scriitorii tecuceni Ionel Necula și Virgil Pavel, scriitoarea Lucia Pătrașcu, profesoara Ecaterina Păunescu Capotă, profesorul Neagu Perianu, doctorul-scriitor Vasile T. Popa, matematicianul, scriitorul și editorul gălățean Petre Rău, regina epigramei Elis Râpeanu; criticul și istoricul de artă, poetul și publicistul Corneliu Stoica, scriitorul Ioan Gh. Tofan și volumele lor.

Prin pregătirea sa de profesor de istorie, al doilea capitol intitulat **ISTORIE** aduce un plus de înțelegere și interpretare a unor cărți care abordează acest subiect. Pleacă de la ideea că adevărul istoric este unul, doar modul de interpretare poate fi diferit. La loc de cinste în acest capitol se află volumul „Abecedar istoric gălățean” semnat de regretatul scriitor și jurnalist Victor Cilincă care „*informează, emoționează, transmite un mesaj cu o mare încărcătură educativă și patriotică*”. Apreciată în mod deosebit de Ghiță Nazare, Livia Ciupercă, profesor, istoric, cercetător și istoric literar ieșean se bucură de analiza a două din cărțile sale: „Frații Petru și Ioan Gh. Savin” și „B. Jordan: repere monografice”, considerate documente veritabile cu privire la viața și activitatea unor mari personalități. „*Este autoarea unei impresionante opere de restituire pentru contemporaneitate a multor personalități covurluiene-prelați, demnitari, cadre didactice, scriitori, publiciști, oameni de știință și de cultură, periodice sle vremii trecute etc.*”

Din perspectivă istorică, aducerea în lumină a unor personalități din domeniul spiritualității și credinței ortodoxe a constituit și preocuparea părintelui Eugen Drăgoi și a scriitorului și cercetătorului Vasile Ghica, ale căror cărți au fost citite și

recenzate de Ghiță Nazare. Pe lângă istoria românilor și a României, s-au scris și cărți bine documentate despre viața evreilor. După o cercetare minuțioasă, istoricul Lucian-Zeev Herșcovici și scriitoarea Violeta Ionescu au publicat „O istorie a evreilor din Galați” în două volume, trei părți, peste 1050 pagini. După lectura cărții, Ghiță Nazare afirmă: *„remarcăm valoarea tridimensională a lucrării: științific-documentară, memorialistă și literară”*. Tot în acest capitol au fost incluse și referiri despre două monografii rurale: „Monografia comunei Jorești: Vatra răzășească covurluiană” de Flori-Rodica Tighici Iacom și „Comuna Independența: repere monografice” de soții Mihaela și Adrian Mihăilescu. Dacă în lucrările monografice despre cele două comune este prezentată evoluția în decursul timpului, generalul (r) Vasile Măgureanu aduce în atenția cititorilor aspecte dintr-un segment temporal (1964-1989) cu privire la „Cultura și elitele române sub comunism, din perspectiva securității”. Un subiect deosebit de interesant, însă mai puțin cunoscut marelui public și mai ales de tinerele generații.

În zona legendară a Vrancei s-au născut, educat și format mari personalități ale culturii, spiritualității, literaturii, artei purtând cu demnitate titulatura de academicieni. Profesorul Costică Neagu și-a asumat responsabilitatea de coordonator *„cu rigurozitate și profesionalism, o lucrare de referință pentru cultura vrânceană și națională”* al volumului documentar „Dicționarul academicienilor Vrânceni”. Din mediul academic, Ghiță Nazare aduce în atenția cititorilor lucrarea „Contribuții ale acad. Const. Gh. Marinescu la afirmarea valorilor spirituale ale Republicii Moldova”, un volum colectiv prefațat de Victor Crăciun.

Multe aspecte ale istoriei locului, țării și neamului le aflăm din cărțile recenzate de Ghiță Nazare ale autorilor: Petre Rău, preot Toderiță Rusu și Rozalia Dorina Rusu, Monica Sava și Ilie Târâlă.

Experiența de profesor de istorie, de la terminarea facultății până la ieșirea la pensie îl îndreptățește să exprime cele mai pertinente și credibile interpretări ale cărților cu subiect pedagogic și educațional. Așadar în cel de al treilea capitol al cărții sale, **EDUCAȚIE** face referiri la anumite aniversări, comemorări ale unor cadre didactice autohtone cu har și dăruire în educarea și formarea copiilor și tinerilor gălățeni. Școala gălățeană a fost, este și va fi la înălțimea standardelor naționale, europene și internaționale. Cu mândrie nedisimulată, Ghiță Nazare a citit și recenzat cărți despre liceele și colegiile urbei: Colegiul Național „Vasile Alecsandri”, Colegiul de Industrie Alimentară „Elena Doamna”, Colegiul Național „Costache Negri” și despre vrednicii și iluștri dascăli dedicați profesiei.

Ghiță Nazare este un publicist apreciat în urbea gălățeană și la nivel național. De la începutul carierei didactice a publicat articole abordând o tematică laborioasă într-un stil elevat. Sub oblăduirea și diriguirea sa, au apărut în anul 1990 revista „Școala gălățeană” – Publicație de Informație și Opinie Pedagogică editată de Asociația Profesională „Școala Gălățeană” și Inspectoratul Școlar Județean Galați, iar în anul 2016 revista „Armonii de toamnă” editată de Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor Galați. Dacă prima revistă menționată are ca public țintă persoanele care activează în domeniul educației și instruirii, învățători, profesori, elevi,

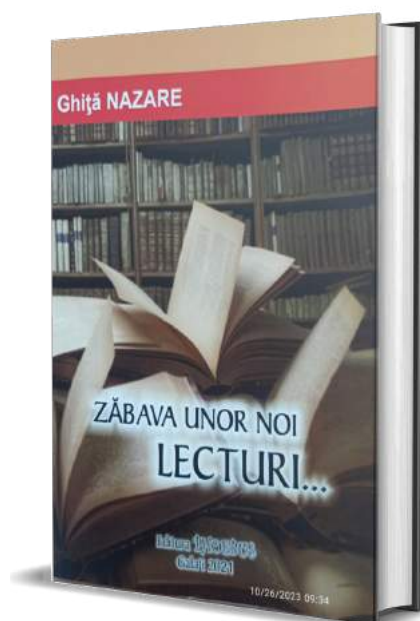
studenți, deopotrivă dascăli și discipoli, a doua se adresează tuturor seniorilor fără deosebire de preocupări, însă dornici de lectură, cunoaștere. Recunoscându-i-se valoarea activității publicistice devine membru al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România.

În capitolul al patrulea din cartea sa, intitulat **PUBLICISTICĂ**, autorul semnalează apariția și importanța unor reviste literare apreciate în spectrul publicistic din mai multe localități: „BioRevista” (Școala Gimnazială „Grigore Hagiu”, Târgu Bujor), „Confluente” (Liceul Teoretic „Emil Racoviță”, Galați), „Tecuciul literar-artistic” (Societatea Culturală „Ștefan Petică-2007”), „Vitrării: Lumini și umbre” (revista veteranilor din Serviciile Române de Informații) și nu în ultimul rând revistele sătești: „Confluente” din Jorești - o revistă de top cu un colegiu de redacție format din patru academicieni (Mihai Cimpoi, Nicolae Dabija, Valeriu Matei - toți din Chișinău și Vasile Târâțeanu din Cernăuți) și revista „Elanul” din satul Giurcani, comuna Găgești, Vaslui.

Structura volumului „Zăbava unor noi lecturi...” pe patru capitole este argumentată de preocupările și însușirile dobândite și exersate într-o perioadă îndelungată de timp. Cartea se bucură de o analiză meticuloasă a contextului istoric, social, ideologic, biografic, cultural..., prin care se întrevede o încercare responsabilă și reușită de tipologie a lucrărilor recenzate, privite din perspectiva intelectualului implicat. Cartea vizează în primul rând persoana scriitorului a cărui operă a fost pusă sub observație spre examinare, realizările și contribuțiile la viața societății. Este un demers analitic și coerent al conținutului cărților despre

care face vorbire prin „zăbava” unei lecturi pline de solitudine. Imaginația criticului, analistului și comentatorului este o acțiune de verificare a contextului lucrării căruia îi conferă o soluție de coeziune.

Ghiță Nazare nu emite judecăți de valoare, nu-și asumă responsabilitatea de exeget al criticii literare. Se oprește asupra unor autori deja confirmați de critica literară, dar și asupra unor debutanți sau la începutul carierei de scriitori. Este o critică de întâmpinare, promovare și încurajare a autorilor de carte, iar farmecul interpretărilor critice din cartea lui Ghiță Nazare vine din abordarea cu subtilitate a contextului creației celorlalți autori. Deși pare puțin rece, acest stil este sincer, cumpătat și silențios, cinstit și precis. Judecățile sale nu sunt sentențioase, iar acest spirit îi face cinste în tagma mânăitorilor de condei, lucru confirmat și de Ion Manea în prefața cărții: „Ghiță Nazare reușind de minune să transmită mesajul dorit și, în final, să pună la bună vedere autorii sau publicațiile asupra cărora cu cele mai bune intenții s-a aplecat.”

DICȚIONAR

Artiști plastici gălățeni (195)

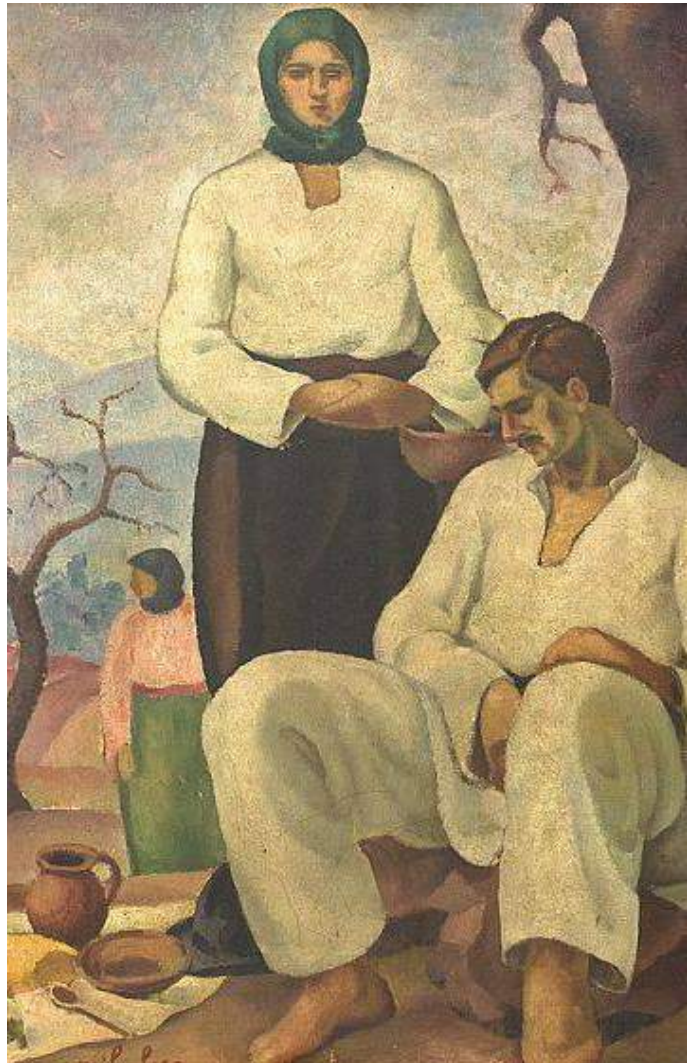
Corneliu STOICA

MIHALCEA-BRAGĂ, Constantin
– pictor (n. 3 august 1903, comuna Nămolosa, județul Galați – m. 1978). A absolvit Academia de Arte Frumoase din București, unde a studiat cu profesorii Camil Ressu, Costin Petrescu și Dimitrie Paciurea. A debutat în 1930 la Salonul oficial din București. A expus și la Tinerimea artistică în 1938 și 1947. Și-a deschis expoziții personale la București (1937, 1943, 1968, 1973), Cluj (1943), Bacău (1968). A participat la expozițiile Salonului Oficial de Pictură și Sculptură din Capitală în perioada 1930 – 1944), ca și la alte manifestări de grup și colective organizate la București în 1940, 1943, 1944, 1947, 1949, 1959. A făcut parte din grupările „Curentul artistic românesc” (1930-1937), „Arta și omul” (1933-1939), „Cercul artistic” (1932-1941). În perioada anilor 1933-1941 a lucrat ca

pictor scenograf la Teatrul Național din București. Desene ale lui au figurat, alături de ale lui Alexandru Ciucurencu, Dumitru Ghiață, Ion Musceleanu, Paul Miracovici, Gh. Teodorescu-Romanași, Alexandru Țipoia, Gheorghe Vânătoru, Anatol Vulpe, Filip Dumitriu etc., în expoziția „Culorile războiului. Pictori români pe fronturile celui de-al Doilea Război Mondial”, Galeria Artelor a Cercului Militar Național (iunie-iulie 2008).

Aflată la început sub influența profesorului său Camil Ressu, pictura lui Constantin Mihalcea cuprinde portrete, peisaje, naturi statice și compoziții inspirate din viața socială a orașului și satului, precum și din tradițiile folclorice românești. Este o pictură de factură realistă, în care culoarea este subordonată unui desen riguros. Țăranii din tablourile sale au ceva din monumentalitatea și sobrietatea celor ai lui Ressu („Dobrogeancă”, „Țărani odihnindu-se”). Participând la luptele purtate în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, în calitate de căpitan, a immortalizat numeroase scene în care evocă eroismul ostașilor români. În peisagistică a surprins aspecte urbane și rurale pictate în aceeași viziune realistă, manifestând respect atât pentru formă cât și pentru culoare. A practicat și pictura de tip impresionist și cu accente cromatice foviste („Peisaj rural”, „Balcic”, „Fântână la Balcic”, „Toamna în pădure”, „Ulița satului”, „Cu caprele la pășune”, „Casă din Poiana”, „La mare”, „Stradă la munte”). În naturile statice rămase

Constantin Mihalcea, Odihna

Constantin Mihalcea, Cetatea Alba

de la el, se simte atenția deosebită pe care artistul a acordat-o redării materialității obiectelor, a gingășiei și proștețimii florilor („Natură statică cu mere și ulcică”, „Flori și gutui”, „Vas cu flori”, „Fructe și telemea”, „Natură statică cu flori și cărți”, „Masă de bucătărie”).

Constantin Mihalcea-Bragă a realizat în tuș și acuarelă și o splendidă imagine panoramică a ruinelor Cetății Alba, amplasată la vărsarea Nistrului în Marea Neagră, cea care în timpul domniei lui Ștefan cel Mare constituia unul dintre bastioanele importante ale creștinătății și una dintre cele mai importante fortărețe ale Moldovei. Lucrarea este datată 8. X. 1941. Artistul figurează în albumul lui Tudor Octavian „Pictori români uitați” (Editura „Noi media print”, București, 2003) cu o reproducere după compoziția „Dobrogeanca” (u. p., 70 x 50 cm), tablou cu trei personaje surprinse într-un frumos cadru natural.

Bibliografie:

Octavian Barbosa – *Dicționarul artiștilor români contemporani*, Editura Meridiane, București, 1976; Petre Oprea, *Artiști participanți la expozițiile Societății Tinerimii Artistice (1902-1947)*, Editura Maiko, București, 2006; Valentin Ciucă, *Un secol de arte frumoase în Moldova*, vol. II, Editura Art XXI, Iași, 2009; Valentin Ciucă, *Dicționarul ilustrat al artelor frumoase din Moldova 1800-2010*, Editura Art XXI, Iași, 2011; Corneliu Stoica, *Dicționarul artiștilor plastici gălățeni*, ediția a II-a revăzută și întregită, Editura „Axis Libri”, Galați, 2013; Corneliu Stoica, *Artiști gălățeni interbelici*, Editura Centrului Cultural „Dunărea de Jos”, Galați, 2018.

Constantin Mihalcea, În așteptare

Constantin Mihalcea, Nat. st. cu statueta antică

MORPHOCHROMA

Unitate în diversitate

Salonul de toamnă al Filialei Galați a U.A.P.R

Corneliu STOICA

Deschis la Galeriile de Artă „Nicolae Mantu”, Salonul de toamnă al Filialei Galați a U. A. P. R. reunește pe simeze un număr de 45 de lucrări de pictură, grafică, sculptură și artă decorativă semnate de tot atâția artiști din generații diferite, de la veteranii Ioan Murariu-Neamț, Nicolae Cărbunaru și Gheorghe Andreescu, până la plasticieni care expun pentru prima oară, precum Mihaela Dragomir, Florentina Stănescu sau Ana Maria Costiuc. De asemenea, întâlnim tablouri ale pictorilor gălățeni prin naștere Doina Moss și Neluș Oană, stabiliți în Marea Britanie, la Londra, și, respectiv, în Australia, la Melbourne.

Expoziția este o manifestare unitară, lucrările sunt realizate în tehnici și stiluri diverse, au teme variate și lasă să se vadă potențialul creativ al fiecărui expozant, capacitatea membrilor și colaboratorilor

Ioan Murariu, Leona

Filialei de a ține pasul cu mișcarea plastică de la nivel național. Alături de lucrări de factură realistă, hiperrealistă, expresionistă, pot fi văzute tablouri executate în cheie abstractă, în care autorii lor mizează pe ritmul petelor și forța expresivă a culorii.

Peisajul natural, urban și rural este foarte bine reprezentat. David Sava s-a oprit asupra unei secvențe acvatice, ipostaziind în prim-plan silueta gigantică a navei „Perseus”, navă-fanion a Administrației Fluviale a Dunării de Jos (AFDJ) și a flotei române. După cum se observă din starea de uzură a corpului acestui remorcher multifuncțional și a elementelor care-l înconjoară, momentul ales de pictor este acela din 2019, când a intrat într-un proces de modernizare și tehnologizare în S. N. Damen Mangalia. Folosind o gamă de griuri colorate, obișnuită modului său de a picta, David Sava a reușit să redea starea fizică a vasului care trecuse prin multe peripeții nefavorabile și urma să obțină o nouă viață, să-i pună în valoare masivitatea construcției („Perseus”). Sterică Bădălan surprinde un aspect autumnal, când copacii au îmbrăcat hlamidă de purpură („Copaci cu frunze roșii”). Inspirare de poezia aceluiași anotimp sunt și tablourile ale căror autori sunt Marinela Simiraș („Autum melancholy”), Olimpia Ștefan („Armonii de toamnă”), Cornelia Luminița Nicola („Autumnală”), Daniela Florentina Oană („Lie autumnală”) și Dan Vucicovici („Ploaie de toamnă”). Mihaela Dragomir prezintă o priveliște din împărăția Deltei Dunării, cu copaci reflectându-și chipul în oglinda apei, totul dând senzația liniștii și misterului care domnesc aici („Liniște”). La Gheorghe Andreescu, elementele de peisaj medieval sunt asociate cu prezența în spațiul plastic a omului și calului, fapt care conferă imaginii de ansamblu un aer baladesc („Dimineață”). Corina Năvălici surprinde bolta cerească cu soarele spre asfințit („Magie sunsit”), în timp ce Ștefan Axente a ales un tărâm marin, configurat decorativ, prezența umană fiind abia sesizabilă în discreția tușelor („Îmbrățișând marea”).

Ana-Maria Cocoș, în tehnica ce a consacrat-o (pixuri colorate), imaginează un colț de pădure transpus plastic într-o redare foarte minuțioasă, hiperrealistă, detaliile fiind evidențiate cu răbdarea unui orfevru („Sufletul naturii”). Roland Pangrati glosează în continuare pe motivul stâncilor folosind pigmentul mineral deprins din arta japoneză („Rocks”), iar Doina Moss aduce în prim-plan o secvență montană, accentuând pe rolul pe care-l au copacii și arbuștii în oprirea avalanșelor de zăpadă („Barieră de avalanșă”). Neluș Oană șochează și de această dată prin coloristica sa de mare intensitate, aplicată din abundență pe suportul de pânză, ca și prin dinamismul tușelor („Invazia luminii”). Mădălin Tibichi, cunoscut mai ales ca pictor bisericesc, aduce în expoziție peisajul rural al Dobrogei, înfățișând o gospodărie țărănească din satul tulcean Sarinasuf, comuna Murighiol, pictată într-o cromatică de tonalități închise („Casă din Sarinasuf”).

Parte integrantă a peisajului sunt și motivele tablourilor semnate de Carmen Crăciun („Flori”), „Raul Popa („Natură statică”), Cornelia Burlacu („Structuri naturale”), Grbrila Badea („Abis”), Xenia Botea („Umbre în atelier”), Diana Melnic („Peisaj cu biserică”) și Miruna Cărăușu („Coloris & perfumes”). Tripticul acesteia din urmă, executat în tehnica uleiului pe lemn, este o adevărată bijuterie decorativă. Câteva tablouri de factură abstractă aparțin plasticienilor Nicolae Cărbunaru („Tondo”), Simona Pascale („Flux energetic”), „Adrian Vădeanu („Studiu”), Tudor Șerban („Habitaclu”) Gabriela Moisi-Alexandrescu („Structuri”), Ioana Musinchevici („Grădină albastră”). Gabriel Moldoveanu pictează forme geometrice după o metodă japoneză de punere în valoare a hârtiei prin tăierea și plierea ei („Origami”).

Figura umană nu lipsește nici ea din această expoziție. Lavinia Coșovliu, într-o lucrare

cu titlul „Semper in unum” („Mereu împreună”), prezintă chipurile Regelui Mihai I al României, și al soției sale, Regina Ana, personalități vii în memoria poporului român. Gheorghe Miron, într-un magistral tablou de mari dimensiuni, transpune în imagini povestea unei fete dintr-o familie săracă, sortită să se mărite cu un tânăr bogat. Momentul ales de artist este cel de dinaintea părăsirii de către aceasta a casei părintești. Așezată pe o laviță având drept fundal intrarea în casă, desculță, cu o rochie ponosită, fata stă îngândurată și tristă. Nimeni în jurul ei, decât un copil, probabil un vecin, care în acea zi importantă din viața ei, a mers pe câmp, a adunat flori, și acum, urcat pe laviță, i le răstoarnă în păr din șapca lui. Expresia feței și ochilor fetei, picioarele desculțe, fundalul sărăcăcios, totul exprimă durere, o situație dramatică ce de multe ori putea fi întâlnită prin satele românești („Poveste”). Cornel Corcăcel, apelând la simboluri, dezvoltă într-o gravură ideea sacrificiului uman pentru un scop nobil și recunoștința cu care sunt celebrați de către urmași cei aflați într-o astfel de situație („Necuprinsul jertfei”). Ioniță Benea se inspiră din arta iconarilor și a frescelor din mănăstirile din Moldova de Nord în compunerea personajelor și a scenelor cu sfinți („Muralia V”). Mihaela Brumar, folosind cunoștințele de industrie casnică țărănească, realizează o imagine de mare finețe, în care oameni și materiale textile alcătuiesc o miraculoasă țesătură („Urzeală și bățatură”). Valentin Huiban se întoarce în istorie, în timpul strămoșilor noștri, conturând figura robustă a unui luptător dac (tarabostes) și al balaurului cu cap de lup și trup de

Gheorghe Miron, Poveste

Olimpia Ștefan, Autumnala

Neluș Oană, *Invasia luminii*Luminița Cornelia Nicolau, *Autumnala*

șarpe, care va fi nemurit în steagul de luptă al dacilor. Alte două portrete aparțin artistelor Florentina Stănescu („În spatele chipului”) și Olesea Albu („Arlechin”), ambele autoare vădind reale calități pentru pătrunderea în psihologia personajelor. Cosmin Saulea este autorul unui desen colorat înfățișând un nud cu forme rotunde, voluptoase, înscrise în spațiu cu o linie precisă.

Mai puțin reprezentată în actuala expoziție a Salonului de toamnă, sculptura îi are ca autori pe Ioan Murariu-Neamț, Alexandru Pamfil și Gheorghe Nour. Lucrarea primului, „Leona”, este un portret în marmură al unei adolescente, care emană prospețime, candoare și o curățenie sufletească deosebită. „Personajul” lui Alexandru Pamfil are formele membrelor alungite, unghiulare, descărnate, transmițând o stare de tensiune și neliniște, în timp ce „Dialogul” lui Gheorghe Nour, compoziție din aluminiu turnat, invită metaforic la o conversație de cuplu desfășurată sub semnul armoniei și bune înțelegeri.

Singura lucrare de artă decorativă aparține Sorinei Fădor-Vădeanu. Se intitulează „Fire de timp”, este concepută ca o plantă cu forme sinuoase, cu mai multe ramificații și este confecționată din fir textil aplicat pe lemn.

Semnalând lipsa din actualul salon al unor membri marcanți ai Filialei (Tudor Ioan, Gabriela Georgescu, Liliana Jorică-Negoescu, Jana Andreescu, Nicolae Einhorn, Florian Doru Crihană, Denis Brânzei, Eduard Costandache, Teodor Vișan ș.a., ne exprimăm speranța ca la viitoarele expoziții colective ale acesteia să se simtă mult mai pregnant prezența tuturor membrilor titulari, solidaritatea participării la un act cultural care se vrea emblematic în arealul de la Dunărea de Jos.

ARHIVĂ FOTO

1. O sută zece elevi din mediul rural premiați de
Consiliul Județean Galați
2. Dicționar de ipoteze și ipostaze existențiale - Simona Trifu

CRONICĂ

12. Splendori și minuni plutitoare - Octavian Mihalcea
33. Un demers literar coerent - Vasilica Grigoraș

SERIAL

22. Tunuri și porumbei - Ion Manea
6. Nobelul între glorie și uitare? - Gheorghe Felea

DOCUMENT ISTORIC

15. Alexandru Ioan Cuza la Constantinopol - Radu Moțoc

TRADUCERI

- 25.. Le monde n'est jamais aussi beau que quand on l'aime -
Carmen Andrei

CREAȚIE LITERARĂ

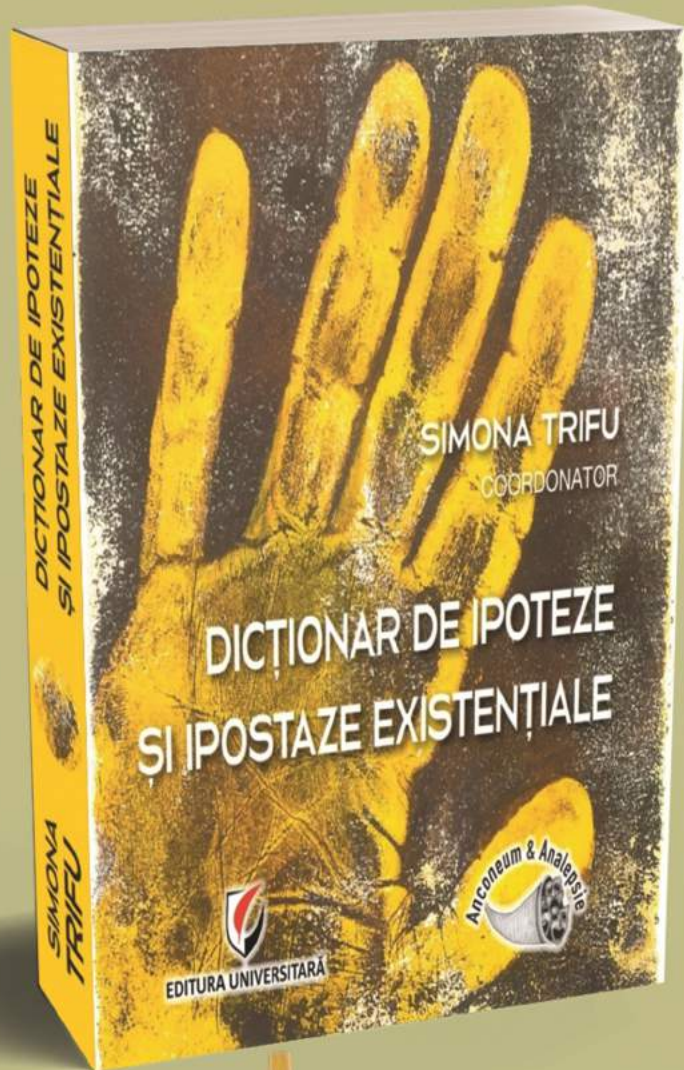
3. Terapie intensivă - Ion Zimbru
30. Comunismul se construiește la P-uri- Gheorghe Bacalbașa
18. Infidelitatea - Iosif Roca
21. Într-o lume care a căpătat consistența pufului de pădăie -
Volodymyr Lukovych

ART CITY Reading CITY

14. Galațiul, acum și pururea! - Ilie Zanfir, Ed. Axis Libri

ARTĂ PLASTICĂ

38. DICȚIONAR. Artiști plastici gălățeni (195) - Corneliu Stoica
41. MORPHOCHROMA. Unitate în diversitate - Corneliu Stoica

rană

rău

reziliență

sacralitate

văzduh

ursitoare

totem și speranță

Galăț, cod:80000, str. Domnească, nr. 61,
Tel.-Fax.: 00-40-236-418400; 00-40-236-415590;
E-mail: office@ccdj.ro - revistadunareadejos@ccdj.ro
www.ccdj.ro

